

DEVA HOLDİNG A.Ş.
VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA
SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME
AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

İçindekiler**Sayfa**

Konsolide finansal durum tablosu	1 - 2
Konsolide kar veya zarar tablosu	3
Konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu	4
Konsolide özkaynaklar değişim tablosu	5
Konsolide nakit akış tablosu	6 - 7
Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar	8 - 78

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU**

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2020
	Dipnot Referansları		
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		2.483.329.202	1.949.037.953
Nakit ve Nakit Benzerleri	4	903.251.544	609.464.914
Ticari Alacaklar		785.818.375	689.963.602
<i>İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	6	57.361.968	63.929.144
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	7	728.456.407	626.034.458
Diğer Alacaklar	8	1.814.612	2.468.573
Stoklar	9	735.143.949	577.539.595
Peşin Ödenmiş Giderler	10	56.468.441	63.557.031
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	11	372.299	433.153
Diğer Dönen Varlıklar	20	459.982	5.611.085
Duran Varlıklar		1.398.568.932	1.138.877.550
Maddi Duran Varlıklar	12	821.340.595	727.401.281
Kullanım Hakkı Varlıkları	13	66.010.380	39.277.633
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		329.432.159	288.227.991
<i>Şerefiye</i>	15	1.782.731	1.782.731
<i>Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar</i>	14	327.649.428	286.445.260
Peşin Ödenmiş Giderler	10	142.501.562	61.907.472
Ertelenmiş Vergi Varlığı	28	39.284.236	22.063.173
TOPLAM VARLIKLAR		3.881.898.134	3.087.915.503

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2020
	Dipnot Referansları		
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		1.160.739.944	987.419.630
Kısa Vadeli Borçlanmalar		513.503.417	427.739.325
Banka Kredileri	5	513.503.417	427.739.325
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları		348.374.398	285.815.597
Banka Kredileri	5	198.071.861	199.516.937
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	5	10.051.182	14.586.934
İhraç Edilmiş Borçlanma Araçları	5	140.251.355	71.711.726
Ticari Borçlar		158.899.702	168.063.454
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	6	19.912.511	11.321.863
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	7	138.987.191	156.741.591
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	19	12.144.630	10.542.486
Diğer Borçlar		680.918	666.622
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	8	680.918	666.622
Türev Araçlar	31	-	3.852.138
Devlet Teşvik ve Yardımları	16	1.991.889	1.870.021
Ertelenmiş Gelirler	10	19.812.803	5.387.449
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	28	592.569	117.424
Kısa Vadeli Karşılıklar		92.657.411	73.742.291
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin			
Kısa Vadeli Karşılıklar	19	45.603.129	41.408.521
Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	17	47.054.282	32.333.770
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	20	12.082.207	9.622.823
Uzun Vadeli Yükümlülükler		639.802.658	466.113.319
Uzun Vadeli Borçlanmalar		546.343.649	380.166.566
Banka Kredileri	5	368.736.331	193.996.441
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	5	77.827.671	56.490.806
İhraç Edilmiş Borçlanma Araçları	5	99.779.647	129.679.319
Devlet Teşvik ve Yardımları	16	48.051.780	46.220.036
Ertelenmiş Gelirler	10	5.711.489	6.507.883
Uzun Vadeli Karşılıklar		39.695.740	33.218.834
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin			
Uzun Vadeli Karşılıklar	19	39.695.740	33.218.834
ÖZKAYNAKLAR		2.081.355.532	1.634.382.554
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar		2.081.355.532	1.634.382.554
Ödenmiş Sermaye	21	200.019.288	200.019.288
Sermaye Düzeltme Farkları	21	140.080.696	140.080.696
Geri Alınan Paylar (-)	21	(28.847)	(28.847)
Paylara İlişkin Primler/İskontolar	21	2.870.803	2.870.803
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak			
Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		(5.105.245)	(5.105.245)
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kayıpları		(5.105.245)	(5.105.245)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak			
Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		9.007.801	5.878.100
Yabancı Para Çevrim Farkları		9.007.801	5.878.100
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	21	150.864.955	150.864.955
Geçmiş Yıllar Karları	21	1.041.162.023	488.354.120
Net Dönem Karı		542.484.058	651.448.684
TOPLAM KAYNAKLAR		3.881.898.134	3.087.915.503

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir)

		Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2020	Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2020
	Dipnot Referansları				
Hasılat	22	1.589.434.474	1.322.176.613	527.193.430	433.567.753
Satışların Maliyeti (-)	22	(678.247.984)	(614.532.062)	(205.750.503)	(200.386.364)
BRÜT KAR		911.186.490	707.644.551	321.442.927	233.181.389
Pazarlama Giderleri (-)	23	(176.004.437)	(121.945.562)	(58.680.474)	(32.052.815)
Genel Yönetim Giderleri (-)	23	(135.203.154)	(96.046.042)	(45.206.007)	(33.517.117)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	23	(43.843.347)	(62.938.436)	(21.114.790)	(25.696.069)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	25	122.154.006	145.085.125	8.615.285	75.841.797
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	25	(20.575.209)	(21.769.112)	1.175.241	(7.727.646)
ESAS FAALİYET KARI		657.714.349	550.030.524	206.232.182	210.029.539
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	26	13.495.337	3.472.233	2.636.420	1.383.389
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	26	(3.116)	-	(3.116)	-
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		671.206.570	553.502.757	208.865.486	211.412.928
Finansman Giderleri (net)	27	(143.168.810)	(78.378.497)	(67.790.696)	(19.401.183)
VERGİ ÖNCESİ KAR		528.037.760	475.124.260	141.074.790	192.011.745
Vergi Geliri		14.446.298	7.479.144	(1.313.952)	5.401.081
Dönem Vergi Gideri (-)	28	(2.774.765)	(6.126.459)	(612.541)	(4.128.183)
Ertelenmiş Vergi Geliri	28	17.221.063	13.605.603	(701.411)	9.529.264
DÖNEM KARI		542.484.058	482.603.404	139.760.838	197.412.826
Dönem Karının Dağılımı					
Ana Ortaklık Payları		542.484.058	482.603.404	139.760.838	197.412.826
		542.484.058	482.603.404	139.760.838	197.412.826
Pay başına kazanç	29	0,0271	0,0241	0,0070	0,0099

Ekli dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2020	Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2020
DÖNEM KARI		542.484.058	482.603.404	139.760.838	197.412.826
DİĞER KAPSAMLI GELİR / (GİDERLER)					
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		-	-	-	-
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları / (Kayıpları)	19	-	-	-	-
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Diğer Kapsamlı Gelire İlişkin Vergiler	28	-	-	-	-
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		3.129.701	4.172.940	310.249	2.393.295
Yabancı Para Çevrim Farkları		3.129.701	4.172.940	310.249	2.393.295
DİĞER KAPSAMLI GELİR		3.129.701	4.172.940	310.249	2.393.295
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		545.613.759	486.776.344	140.071.087	199.806.121
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı:		545.613.759	486.776.344	140.071.087	199.806.121
Ana Ortaklık Payları		545.613.759	486.776.344	140.071.087	199.806.121

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Kar veya zarara sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		Kar veya zarara sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		Birikmiş Karlar						
		Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Geri Alınan Paylar (-)	Paylara İlişkin Primler / İskontolar	Tanımlanmış fayda planlarından aktüeryal kazanç ve kayıplar	Yabancı para çevrim farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Toplam özkaynaklar
	Dipnot											
1 Ocak 2020 itibarıyla bakiye	21	200.019.288	140.080.696	(28.847)	2.870.803	(6.046.480)	1.376.420	150.864.955	255.689.513	286.015.741	1.030.842.089	1.030.842.089
Geçmiş yıllar karlarına transfer		-	-	-	-	-	-	-	286.015.741	(286.015.741)	-	-
Kar Payları*		-	-	-	-	-	-	-	(53.351.134)	-	(53.351.134)	(53.351.134)
Toplam kapsamlı gelir		-	-	-	-	-	4.172.940	-	-	482.603.404	486.776.344	486.776.344
Yabancı para çevrim farkları		-	-	-	-	-	4.172.940	-	-	-	4.172.940	4.172.940
Net dönem karı		-	-	-	-	-	-	-	-	482.603.404	482.603.404	482.603.404
30 Eylül 2020 itibarıyla bakiye	21	200.019.288	140.080.696	(28.847)	2.870.803	(6.046.480)	5.549.360	150.864.955	488.354.120	482.603.404	1.464.267.299	1.464.267.299
1 Ocak 2021 itibarıyla bakiye	21	200.019.288	140.080.696	(28.847)	2.870.803	(5.105.245)	5.878.100	150.864.955	488.354.120	651.448.684	1.634.382.554	1.634.382.554
Geçmiş yıllar karlarına transfer		-	-	-	-	-	-	-	651.448.684	(651.448.684)	-	-
Kar Payları*		-	-	-	-	-	-	-	(98.640.781)	-	(98.640.781)	(98.640.781)
Toplam kapsamlı gelir		-	-	-	-	-	3.129.701	-	-	542.484.058	545.613.759	545.613.759
Yabancı para çevrim farkları		-	-	-	-	-	3.129.701	-	-	-	3.129.701	3.129.701
Net dönem karı		-	-	-	-	-	-	-	-	542.484.058	542.484.058	542.484.058
30 Eylül 2021 itibarıyla bakiye	21	200.019.288	140.080.696	(28.847)	2.870.803	(5.105.245)	9.007.801	150.864.955	1.041.162.023	542.484.058	2.081.355.532	2.081.355.532

(*) 1 Nisan 2021 tarihinde yapılan 2020 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısında, 2020 yılı için 200.019.288 TL sermayeyi temsil eden pay sahiplerine hukuki durumlarına bağlı olarak brüt %10; net %8,5 oranında toplam 98.640.781 TL (30 Eylül 2020: 53.351.134 TL) (1 TL tutarındaki paya brüt 0,10 TL/Krş, net 0,085 TL/Krş) Kar Payı ödenmesine, Kar Paylarının 12 Nisan 2021 tarihinden itibaren nakden dağıtılmasına karar verildi.

Ekli dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2020
	Dipnot Referansları		
İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		614.365.067	478.730.717
Dönem Karı		542.484.058	482.603.404
Dönem Net Karı Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler:		357.130.281	268.955.867
Amortisman ve İtfa Gideri İle İlgili Düzeltmeler	12,13,14,22,24	54.911.659	42.544.655
Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler:		111.604.619	111.812.367
Alacaklarda Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	7,8	743.735	-
Stok Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	9	25.300.321	31.167.877
Maddi Duran Varlık Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler:	12	-	1.228.585
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlık Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	14	85.560.563	79.415.905
Karşılıklar İle İlgili Düzeltmeler:		85.414.103	60.392.866
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	19	22.773.319	14.330.928
Dava ve/veya Ceza Karşılıkları (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	17	6.751.651	4.194.377
Diğer Karşılıklar (İptalleri) ile İlgili Düzeltmeler	17	55.889.133	41.867.561
Faiz (Gelirleri) ve Giderleri İle İlgili Düzeltmeler:		142.632.575	81.834.735
Faiz Gelirleri ile İlgili Düzeltmeler	25	(13.971.994)	(4.896.364)
Faiz Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	27	156.604.569	86.731.099
Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) ile İlgili Düzeltmeler :		-	(7.432.773)
Türev finansal araçlardaki artış (azalış)	31	-	(7.432.773)
Vergi (Geliri) Gideri İle İlgili Düzeltmeler	28	(14.446.298)	(7.479.144)
Nakit Dışı Kalemlere İlişkin Diğer Düzeltmeler	17	(10.026.256)	(12.936.708)
Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) İle İlgili Düzeltmeler:		(13.492.221)	(3.472.233)
Maddi Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) ile İlgili Düzeltmeler	26	(13.492.221)	(3.472.233)
Yatırım ya da Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışlarına Neden Olan Diğer Kalemlere İlişkin Düzeltmeler		4.130.123	9.740.902
Kar (Zarar) Mutabakatı İle İlgili Diğer Düzeltmeler		(3.598.023)	(6.048.800)
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler:		(249.347.713)	(228.960.901)
Ticari Alacaklardaki Artış ile İlgili Düzeltmeler		(100.700.587)	(81.239.999)
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış)	6	6.567.176	(22.826.902)
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklardaki Artış		(107.267.763)	(58.413.097)
Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Artış ile İlgili Düzeltmeler:		653.961	(1.798.174)
İlişkili Olmayan Taraflardan Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Artış		653.961	(1.798.174)
Stoklardaki Artışlar İle İlgili Düzeltmeler		(167.302.257)	(197.833.892)
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış		7.088.590	21.949.721
Ticari Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler:		(9.163.752)	9.393.473
İlişkili Taraflara Ticari Borçlardaki (Azalış) Artış	7	8.590.648	12.048.796
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlardaki Artış (Azalış)	7	(17.754.400)	(2.655.323)
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki (Azalış) Artış	19	1.602.144	650.042
Faaliyetler ile İlgili Diğer Borçlardaki (Azalış) Artış ile İlgili Düzeltmeler:		14.296	4.314.638
İlişkili Olmayan Taraflara Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış)		14.296	4.314.638
Türev Yükümlülüklerdeki Azalış	31	(3.852.138)	(4.351.477)
Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış (Azalış)	10	13.628.960	10.736.458
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Diğer Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler:		8.683.070	9.218.309
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki Azalış (Artış)		5.211.957	(4.542.635)
Faaliyetlerle İlgili Diğer Yükümlülüklerdeki Artış (Azalış)		3.471.113	13.760.944
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		650.266.626	522.598.370
Alınan Faiz	4,25	14.094.262	4.723.943
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	19	(12.101.805)	(15.586.729)
Diğer Karşılıklara İlişkin Ödemeler	17	(37.894.016)	(33.004.867)

Ekli dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**30 EYLÜL 2021 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU**

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2021	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2020
	Dipnot Referansları		
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI		(330.108.135)	(205.293.500)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		14.084.683	3.567.065
Maddi Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri	12,26	14.084.683	3.567.065
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları		(272.737.124)	(162.878.317)
Maddi Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	12	(141.324.016)	(94.335.136)
Maddi Olmayan Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	14,27	(131.413.108)	(68.543.181)
Verilen Nakit Avans ve Borçlar		(80.594.090)	(52.894.720)
Verilen Diğer Nakit Avans ve Borçlar	10	(80.594.090)	(52.894.720)
Devlet Teşviklerinden Elde Edilen Nakit Girişleri	16	9.138.396	6.912.472
FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		6.522.265	(20.921.049)
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri		1.278.439.493	1.117.235.501
Kredilerden Nakit Girişleri	5	1.178.439.493	987.235.501
İhraç Edilen Borçlanma Araçlarından Nakit Girişleri	5	100.000.000	130.000.000
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(996.964.152)	(996.501.436)
Kredi Geri Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	5	(931.964.152)	(916.501.436)
İhraç Edilmiş Borçlanma Araçları Ödemelerinden Nakit Çıkışları	5	(65.000.000)	(80.000.000)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	(25.851.218)	(11.094.445)
Ödenen Temettüleri	21	(98.640.781)	(53.351.134)
Ödenen Faiz	5,27	(150.461.077)	(77.209.535)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ		290.779.197	252.516.168
Yabancı Para Çevrim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		3.129.701	4.172.940
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ		293.908.898	256.689.108
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	609.012.357	276.848.039
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	902.921.255	533.537.147

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

1. GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Deva Holding A.Ş. (“Şirket”) İstanbul, Türkiye’de faaliyet göstermektedir. Şirket 22 Eylül 1958 yılında kurulmuş olup, Şirket’in ana faaliyet konusu beşeri ilaç üretimi ve pazarlamasıdır. Şirket’in ticaret unvanı ve faaliyetlerini yürüttüğü adresi aşağıdaki gibidir:

Deva Holding A.Ş. Halkalı Merkez Mahallesi Basın Ekspres Caddesi No:1 K.Çekmece / İstanbul.

Grup’ta çalışan ortalama personel sayısı 30 Eylül 2021 tarihinde biten dönem için 2.504 kişidir (31 Aralık 2020: 2.434).

Eastpharma S.A.R.L. Şirket’in ana hissedarıdır. Eastpharma S.A.R.L. 2006 yılında Lüksemburg’da kurulmuştur ve %100’ü 2006 yılında kurulan ve Bermuda merkezli bir şirket olan Eastpharma Ltd.’ye aittir. Eastpharma S.A.R.L. 27 Kasım 2006’da Şirket’in %52,6’sını satın almıştır. Eastpharma S.A.R.L. sonraki dönemlerde hisse alımına devam etmiştir. 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla Eastpharma S.A.R.L. Deva hisselerinin %82,2’sine sahiptir (31 Aralık 2020: %82,2). 2011 yılında, Sermaye Piyasası Kurulu’nun 26 Mayıs 2011 tarihli onayı ile Şirket çıkarılmış sermayesini nakit artırmak suretiyle, 180.070.656 TL’den 200.000.000 TL’ye yükseltmiştir. Bu artışın 16.384.384 TL’si Eastpharma S.A.R.L. tarafından nakit olarak, kalan 3.544.960 TL’lik kısmı ise diğer ortaklar tarafından karşılanmıştır. Eastpharma Ltd. ana hissedarları GEM Global Equities Management S.A. tarafından yönetilen fonlardır.

Şirket hisseleri 24 Mart 1986 tarihinden itibaren Borsa İstanbul’da işlem görmeye başlamıştır.

30 Eylül 2021 tarihinde Şirket sermayesi hisse başına beher değeri 0,01 TL tutarında toplam 20.001.928.778 adet hisseden oluşmaktadır (31 Aralık 2020: 20.001.928.778). Şirket’in nominal sermaye yapısı aşağıdaki gibidir (Not 21):

Ortaklar	%	30 Eylül		31 Aralık
		2021	%	2020
Eastpharma SARL	82,2	164.424.760	82,2	164.424.760
Halka açık kısım	17,8	35.594.528	17,8	35.594.528
Nominal sermaye	100,0	200.019.288	100,0	200.019.288
Sermaye düzeltme farkları		140.080.696		140.080.696
Geri alınan paylar (-)		(28.847)		(28.847)
Düzeltilmiş sermaye		340.071.137		340.071.137

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

1. GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Bağlı Ortaklıklar

Şirket’in 30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklıklarının (hep birlikte “Grup”) detayları ve başlıca faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	Ana faaliyeti	Grup'un sermayedeki pay oranı ve oy kullanma hakkı oranı (%)	
		30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Devatis Ltd	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Yeni Zelanda ve Avusturalya'da satış ve dağıtım	100	100
Devatis Inc	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Amerika'da satış ve dağıtım	100	100
Devatis PTY Ltd (*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Avustralya'da satış ve dağıtım	100	100
Devatis GmbH (*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Almanya'da satış ve dağıtım	100	100
Devatis A.G (*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların İsviçre'de satış ve dağıtım	100	100
Devatis de Mexico(*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Meksika'da satış ve dağıtım	100	100
Devatis Kanada(*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Kanada'da satış ve dağıtım	100	-

(*) İlgili şirketlerin konsolide finansal tablolara önemli bir etkisi yoktur. Bu nedenle konsolidasyona dahil edilmemektedirler.

Grup’un bağlı ortaklıkları yurtdışında faaliyet göstermektedirler.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

1. GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Bağlı Ortaklıklar (devamı)

Şirket ve bağlı ortaklıkları ilaç sektöründe faaliyet göstermektedir ve pazarda yer edinmiş jenerik ilaç üreticilerindendir. Şirket’in geniş bir ürün yelpazesi bulunmaktadır ve satış ekibi tüm ülkeye yayılmıştır. Grup’un 4 farklı lokasyonda 4 üretim tesisi bulunmaktadır.

Şirket 364 değişik formda 185 ilaç molekülüne sahiptir. Bunlardan 8 tanesi (9 değişik formda) lisans haklarının kullanım yolu ile üretilip satılan ürünlerdir.

30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla iş bölümleri beşeri ilaç üretim ve satışı, veteriner ve tarım ilaçları üretim ve satışı ve diğerdir.

Beşeri ilaç bölümü gelirin büyük bölümünü jenerik ve ruhsatlı ilaçların satışından elde etmektedir. Jenerik ilaçlar, Şirket’in üretim aktif ilaç bileşeninin kimyasal ismi yerine Şirket’in ticari markası altında sattığı nihai ürünlerdir. Orijinal ilaçlar, Şirket’in, ilaç bileşeninin haklarını elinde bulunduran diğer ilaç şirketlerinin lisansları altında ürettiği ve sattığı nihai ilaçlardır. Bu iş bölümü kas sistemi, beslenme, metabolizma ve kalp ve damar hastalıkları tedavisinde kullanılan geniş bir ilaç yelpazesine sahiptir. Kurumsal harcamalar ve varlıklar beşeri ilaç satış iş bölümünde yer almaktadır.

Beşeri ilaç bölümü aynı zamanda ilaç ve antibiyotiklerin aktif maddesi “API” üretim ve yerel üreticilerle birlikte yabancı ilaç şirketlerine satışını da içermektedir. Şirket, üretim faaliyetlerinin yanı sıra mikrobiyoloji laboratuvarında hammadde adaptasyon, mikroorganizma seleksiyon, besiyeri formülasyon vb. deneme ve araştırma çalışmaları yapmakta, pilot fermentörlerde de çeşitli deneme ve araştırma fermentasyonlarını gerçekleştirmektedir.

Veteriner ve tarım ilaçları iş bölümünün geliri 138 değişik formda ve 90 ilaç molekülünün satışından elde edilmektedir.

Diğer iş bölümündeki faaliyetler kolonya ürünleri üretimi ve satışından oluşmaktadır.

Grup’un faaliyetleriyle ilgili iş bölümü bilgileri Not 3’te sunulmuştur.

Finansal Tabloların Onaylanması

Finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 5 Kasım 2021 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir.

İşletmenin sürekliliği

Grup konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19’un, Grup’un faaliyetlerine ve finansal durumuna olası etkilerini mümkün olan en az seviyeye indirmek için gerekli aksiyonlar Grup yönetimi tarafından alınmıştır. Grup, 30 Eylül 2021 tarihli konsolide finansal tablolarını hazırlarken COVID-19 salgınının konsolide finansal tablolarına olası etkilerini değerlendirmiş ve konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan tahmin ve varsayımlarını gözden geçirmiştir. Grup bu kapsamda, 30 Eylül 2021 tarihli konsolide finansal tablolarında yer alan finansal varlıklar, stoklar, kullanım hakkı varlıkları, maddi duran varlıklar, şerefiye ve maddi olmayan duran varlıklarda meydana gelebilecek muhtemel değer düşüklüklerini değerlendirmiş ve konsolide finansal tablolara yansıtılanlar haricinde herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

Uygunluk Beyanı

Grup yasal defterleri ile yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu (“TTK”) ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun tutmakta ve hazırlamaktadır. Yurt dışında faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar, muhasebe kayıtlarını ve finansal tablolarını faaliyette bulunduğu ülkelerin para birimi cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadır.

İlişkideki finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları (“TMS/TFRS”) esas alınmıştır.

Ayrıca KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde 30 sayılı kararla yayınlanan ve akabinde TFRS-15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat ile TFRS-16 Kiralamalar standartlarındaki değişiklikler ile birlikte 15 Nisan 2019 tarihinde kamuya duyurulan güncel “2019 TFRS” adıyla yayınlanan TMS taksonomisine uygun olarak sunulmuştur.

Grup, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu (“TTK”), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı (“Maliye Bakanlığı”) tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı Şartlarına uymaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette bulundukları ülkelerin para birimleri cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadırlar. TFRS’na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır.

Kullanılan Para Birimi

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket’in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir. Yurtdışında faaliyette bulunan bağlı ortaklığa ait finansal tablolar (Devatis Ltd’nin fonksiyonel para birimi Yeni Zelanda Doları’dır ve Devatis Inc’nin fonksiyonel para birimi Amerikan Doları’dır.), özkaynak kalemleri haricindeki finansal durum tablosu kalemleri için dönem sonu kuru, özkaynak kalemleri için tarihi kurlar ve gelir tablosu kalemleri için ise ortalama kurlar kullanılarak sunum para birimine çevrilmiştir.

2021 ve 2020 yılları dönem sonu ve ortalama Amerikan doları, Avro ve Yeni Zelanda Doları kur detayları aşağıdaki gibidir:

	Dönem Sonu		Ortalama	
	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020	30 Eylül 2021	30 Eylül 2020
USD/TL	8,8433	7,3405	8,0900	6,7142
EUR/TL	10,3135	9,0079	9,6776	7,5527
NZD/TL	6,1015	5,3765	5,7632	4,2969

Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Finansal Tabloların Düzeltilmesi

SPK’nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararı uyarınca, Türkiye’de faaliyette bulunan ve Türkiye Muhasebe Standartları’na (TMS/TFRS uygulamasını benimseyenler dahil) uygun olarak finansal tablo hazırlayan şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir. Buna istinaden, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren 29 No’lu “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” Standardı (“TMS 29”) uygulanmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Konsolidasyon Esasları

Konsolide finansal tablolar, Grup ve Grup’un bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Grup’un aşağıdaki şartları sağlaması ile sağlanır:

- Yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde gücünün olması;
- Yatırım yapılan şirket/varlıktan elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması; ve
- Getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi.

Yukarıda listelenen kriterlerin en az birinde herhangi bir değişiklik oluşmasına neden olabilecek bir durumun ya da olayın ortaya çıkması halinde Grup yatırımının üzerinde kontrol gücünün olup olmadığını yeniden değerlendirir.

Grup’un yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde çoğunluk oy hakkına sahip olmadığı durumlarda, ilgili yatırımın faaliyetlerini tek başına yönlendirebilecek/yönetebilecek şekilde yeterli oy hakkının olması halinde, yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde kontrol gücü vardır. Şirket, aşağıdaki unsurlar da dahil olmak üzere, ilgili yatırımdaki oy çoğunluğunun kontrol gücü sağlamak için yeterli olup olmadığını değerlendirmesinde konuyla ilgili tüm olayları ve şartları göz önünde bulundurur.

- Grup’un sahip olduğu oy hakkı ile diğer hissedarların sahip olduğu oy hakkının karşılaştırılması;
- Grup ve diğer hissedarların sahip olduğu potansiyel oy hakları;
- Sözleşmeye bağlı diğer anlaşmalardan doğan haklar; ve
- Grup’un karar verilmesi gereken durumlarda ilgili faaliyetleri yönetmede (geçmiş dönemlerdeki genel kurul toplantılarında yapılan oylamalar da dahil olmak üzere) mevcut gücünün olup olmadığını gösterebilecek diğer olay ve şartlar.

Bir bağlı ortaklığın konsolidasyon kapsamına alınması Grup’un bağlı ortaklık üzerinde kontrole sahip olmasıyla başlar ve kontrolünü kaybetmesiyle sona erer. Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların gelir ve giderleri, satın alım tarihinden elden çıkarma tarihine kadar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aittir. Kontrol gücü olmayan paylar ters bakiye ile sonuçlansa dahi, bağlı ortaklıkların toplam kapsamlı geliri ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aktarılır.

Gerekli olması halinde, Grup’un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır.

Tüm grup içi varlıklar ve yükümlülükler, özkaynaklar, gelir ve giderler ve Grup şirketleri arasındaki işlemlere ilişkin nakit akışları konsolidasyonda elimine edilir.

2.1 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup’un cari dönem içerisinde muhasebe tahminlerinde önemli bir değişikliği olmamıştır. Tespit edilen önemli bir muhasebe hatası söz konusu olursa, düzeltme geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

2.2 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar

30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup’un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

i) 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16 (Değişiklikler) Gösterge Faiz Oranı Reformu – 2. Aşama

TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16’da değişiklikler içeren Gösterge Faiz Oranı Reformu – 2. Aşama’daki değişiklikler, reformun gerektirdiği değişikliklere pratik bir çözüm getirmekte olup, korunma muhasebesinin hükümlerine ilişkin olarak Gösterge Faiz Oranı Reformu uyarınca korunma muhasebesinin sona erdirilmesine gerek olup olmadığına, ve Gösterge Faiz Oranı Reformu’na tabi olan finansal araçlardan kaynaklanan ve işletmenin maruz kaldığı risklerin niteliği ve kapsamı ile işletmenin bu riskleri nasıl yönettiği ve işletmenin alternatif gösterge faiz oranlarına geçişi tamamlamak açısından kaydettiği ilerleme ve işletmenin bu geçiş sürecini nasıl yönettiğine açıklık getirir.

TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16’ya yapılan bu değişiklikler 1 Ocak 2021 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup yönetimi, bu değişikliklerin Grup’un konsolide finansal tabloları üzerinde herhangi bir etkisi bulunmadığını değerlendirmiştir.

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 17	<i>Sigorta Sözleşmeleri</i>
TMS 1 (Değişiklikler)	<i>Yükümlülüklerin Kısa veya Uzun Vadeli Olarak Sınıflandırılması</i>
TFRS 3 (Değişiklikler)	<i>Kavramsal Çerçeve’ye Yapılan Atıflar</i>
TMS 16 (Değişiklikler)	<i>Maddi Duran Varlıklar – Amaçlanan Kullanım Öncesi Kazançlar</i>
TMS 37 (Değişiklikler)	<i>Ekonomik Açıdan Dezavantajlı Sözleşmeler–Sözleşme Yerine Getirme Maliyeti</i>
TFRS’lere İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>TFRS 1, TFRS 9 ve TMS 41’e Yapılan Değişiklikler</i>
2018 – 2020	
TFRS 4 (Değişiklikler)	<i>TFRS 9’un Uygulanmasına İlişkin Geçici Muafiyet Süresinin Uzatılması</i>
TFRS 16 (Değişiklikler)	<i>COVID-19’la İlgili Olarak Kira Ödemelerinde 30 Eylül 2021 Tarihi Sonrasında Devam Eden İmtiyazlar</i>

TFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri

TFRS 17, sigorta yükümlülüklerinin mevcut bir karşılama değerinde ölçülmesini gerektirir ve tüm sigorta sözleşmeleri için daha düzenli bir ölçüm ve sunum yaklaşımı sağlar. Bu gereklilikler sigorta sözleşmelerinde tutarlı, ilkeye dayalı bir muhasebeleştirilmeye ulaşmak için tasarlanmıştır. TFRS 17, 1 Ocak 2023 itibarıyla TFRS 4 Sigorta Sözleşmelerinin yerini alacaktır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

ii) Yayımlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

TMS 1 (Değişiklikler) Yükümlülüklerin Kısa veya Uzun Vadeli Olarak Sınıflandırılması

Bu değişikliklerin amacı finansal durum tablosunda yer alan ve belirli bir vadesi bulunmayan borç ve diğer yükümlülüklerin kısa vadeli mi (bir yıl içerisinde ödenmesi beklenen) yoksa uzun vadeli mi olarak sınıflandırılması gerektiği ile ilgili şirketlerin karar verme sürecine yardımcı olmak suretiyle standardın gerekliliklerinin tutarlı olarak uygulanmasını sağlamaktır.

TMS 1’de yapılan bu değişiklikler, bir yıl ertelenerek 1 Ocak 2023 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanacak olmakla birlikte erken uygulamaya da izin verilmektedir.

TFRS 3 (Değişiklikler) Kavramsal Çerçeve’ye Yapılan Atıflar

Bu değişiklik standardın hükümlerini önemli ölçüde değiştirmeden TFRS 3’te Finansal Raporlama için Kavramsal Çerçeve’ye yapılan bir referansı güncellemektedir.

Bu değişiklikler, 1 Ocak 2022 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Erken uygulamaya Kavramsal Çerçeve’de şimdiye kadar yapılan diğer referans güncellemeleri ile birlikte uygulanması suretiyle izin verilmektedir.

TMS 16 (Değişiklikler) Maddi Duran Varlıklar – Amaçlanan Kullanım Öncesi Kazançlar

Bu değişiklikler, ilgili maddi duran varlığın yönetim tarafından amaçlanan koşullarda çalışabilmesi için gerekli yer ve duruma getirilirken üretilen kalemlerin satışından elde edilen gelirlerin ilgili varlığın maliyetinden düşülmesine izin vermemekte ve bu tür satış gelirleri ve ilgili maliyetlerin kâr veya zarara yansıtılmasını gerektirmektedir.

Bu değişiklikler, 1 Ocak 2022 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

TMS 37 (Değişiklikler) Ekonomik Açıdan Dezavantajlı Sözleşmeler – Sözleşmeyi Yerine Getirme Maliyeti

TMS 37’de yapılan değişiklikle, sözleşmenin ekonomik açıdan dezavantajlı bir sözleşme olup olmadığının belirlenmesi amacıyla tahmin edilen sözleşmeyi yerine getirme maliyetlerinin hem sözleşmeyi yerine getirmek için katlanılan değişken maliyetlerden hem de sözleşmeyi yerine getirmeyle doğrudan ilgili olan diğer maliyetlerden dağıtılan tutarlardan oluştuğu hüküm altına alınmıştır.

Bu değişiklik, 1 Ocak 2022’de veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

TFRS’lere İlişkin Yıllık İyileştirmeler 2018 – 2020

TFRS 1 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması’nda Yapılan Değişiklik

TFRS 1’de yapılan değişiklikle, standardın D16(a) paragrafında yer alan ana ortaklığından daha sonraki bir tarihte TFRS’leri uygulamaya başlayan bağlı ortaklığa, varlık ve yükümlülüklerinin ölçümüne ilişkin tanınan muafiyetin kapsamına birikimli çevrim farkları da dâhil edilerek, TFRS’leri ilk kez uygulamaya başlayanların uygulama maliyetleri azaltılmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

TFRS'lere İlişkin Yıllık İyileştirmeler 2018 – 2020 (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar'da Yapılan Değişiklik

Bu değişiklik, bir finansal yükümlülüğün bilanço dışı bırakılmasına ilişkin değerlendirmede dikkate alınan ücretlere ilişkin açıklık kazandırılmıştır. Borçlu, başkaları adına borçlu veya alacaklı tarafından ödenen veya alınan ücretler de dahil olmak üzere, borçlu ile alacaklı arasında ödenen veya alınan ücretleri dahil eder.

TMS 41 Tarımsal Faaliyetler'de Yapılan Değişiklik

Bu değişiklikle TMS 41'in 22'nci paragrafında yer alan ve gerçeğe uygun değer belirlenmesinde vergilendirmeden kaynaklı nakit akışlarının hesaplamaya dâhil edilmemesini gerektiren hüküm çıkarılmıştır. Değişiklik standardın ilgili hükümlerini TFRS 13 hükümleriyle uyumlu hale getirmiştir.

TFRS 1, TFRS 9 ve TMS 41'e yapılan değişiklikler 1 Ocak 2022 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

TFRS 4 (Değişiklikler) TFRS 9'un Uygulanmasına İlişkin Geçici Muafiyet Süresinin Uzatılması

TFRS 17'nin yürürlük tarihinin 1 Ocak 2023'e ertelenmesiyle sigortacılara sağlanan TFRS 9'un uygulanmasına ilişkin geçici muafiyet süresinin sona erme tarihi de 1 Ocak 2023 olarak revize edilmiştir.

TFRS 16 (Değişiklikler) COVID-19'la İlgili Olarak Kira Ödemelerinde 30 Eylül 2021 Tarihi Sonrasında Devam Eden İmtiyazlar

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) Haziran 2020'de yayımlanan ve kiracıların kira ödemelerinde COVID-19 sebebiyle tanınan belirli imtiyazların, kiralamada yapılan bir değişiklik olup olmadığını belirlemeleri konusundaki muafiyeti bir yıl daha uzatan COVID-19'la İlgili Olarak Kira Ödemelerinde 30 Eylül 2021 Tarihi Sonrasında Devam Eden İmtiyazlar-TFRS 16'ya İlişkin Değişiklikler'i yayımlamıştır.

Değişiklik ilk yayımlandığında, kolaylaştırıcı uygulama kira ödemelerinde meydana gelen herhangi bir azalışın, sadece normalde vadesi 30 Eylül 2021 veya öncesinde dolan ödemeleri etkilemesi durumunda geçerliydi. Kiralayanların kiracılara COVID-19 ile ilgili kira imtiyazları sunmaya devam etmesi ve COVID-19 pandemisinin etkilerinin devam etmesi ve bu etkilerin önemli olması nedenleriyle, KGK kolaylaştırıcı uygulamanın kullanılabileceği süreyi bir yıl uzatmıştır.

Bu yeni değişiklik kiracılar tarafından, 1 Nisan 2021 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanacak olmakla birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un konsolide finansal durumu ve performansı üzerindeki muhtemel etkileri değerlendirilmektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

a. Hasılat

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe hasılatı finansal tablolara alır. Bir varlığın kontrolü müşterinin eline geçtiğinde veya geçtikçe varlık devredilmiş olur.

Grup, aşağıda yer alan 5 temel prensip doğrultusunda hasılatı finansal tablolara almaktadır:

- (a) Müşteri sözleşmelerinin belirlenmesi
- (b) Sözleşmelerdeki performans yükümlülüklerinin belirlenmesi
- (c) Sözleşmelerdeki işlem fiyatının belirlenmesi
- (d) İşlem fiyatının sözleşmelerdeki performans yükümlülüklerine dağıtılması
- (e) Her performans yükümlülüğü yerine getirildiğinde hasılatın muhasebeleştirilmesi

Ecza depoları Grup’un olağan faaliyet çıktısı elde ettiği müşterileridir. Gelirler, bu dağıtım depolarına yapılan ilaç satışlarından elde edilmektedir. Gelirler, teslimatın gerçekleşmesi, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup’a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınması beklenen bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Ecza depoları ile ayrı ayrı sözleşmeler bulunmamakta ve aynı şirkete ait depolar tek bir grup olarak değerlendirilmektedir.

Mal ve hizmet ayrıştırması kapsamında tek edim yükümlülüğü bulunan Grup, ayrı performans kriterleri ve yükümlülükleri anlamında bir ayırtırmaya gitmez.

Türkiye’de ilaç fiyatları, Bakanlar Kurulu’nun yayınlamış olduğu Beşeri İlaçların Fiyatlandırılması Hakkında Tebliğ çerçevesinde belirlenir. Brüt satışlar; satış iskontoları, satış hacmi iskontoları ve bedelsiz ürün teşviklerini içerir. Bu değişkenler gerçekleşme olasılıkları dikkate alınarak ilk kayıt aşamasında hasılatтан düşülmektedir.

Satış iskontoları sabit bir yüzde ile satış anında verilir ve dönem satış gelirinden indirilir. Satış iskontosu yüzdesi satılan ürüne göre değişmektedir.

Hacim iskontosu, dönem içindeki satışların sabit bir yüzdesi ve dönem içinde yapılmış toplam satışlara göre belirlenir. Hacim iskontosu yüzdeleri ecza depolarına göre değişir. Hacim iskontolarının tahmini, her dönemdeki gerçekleşmiş faturalı satışların sabit bir oranına dayanır ve dönem satış gelirlerinden indirilir.

Miada yakın ürünlerin geri alımına ilişkin ecza depoları ile iade şeklinde bir uygulama bulunmamaktadır. Dönem sonları itibarıyla bu tür ürünler mevcut ve olası ise, iade uygulaması yerine ecza depolarına bedelsiz ürün teşviki yolu ile bir gönderim olmaktadır.

Ayrıca Grup ecza depolarına bedelsiz ürün şeklinde teşvikler vermektedir. Bedelsiz ürün teşvikleri, ecza depolarının, Grup’tan bedelsiz olarak sağladığı ürünleri, bedelsiz olarak müşterilerine dağıtımını sağlar. Her dönem sonunda, ecza depoları müşterilerine sağladıkları bedelsiz ürünlerin toplam miktarını Grup’a bildirirler. İndirim tutarı (ecza deposunun borcundan düşülecek tutar), dönem içinde verilen bedelsiz ürünlerin miktarına bakılarak tahmin edilir ve gelirden indirilir.

Grup, aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi hasılat olarak muhasebeleştirir:

- (a) Sözleşmenin tarafları sözleşmeyi (yazılı, sözlü ya da diğer ticari teamüllere uygun olarak) onaylamış ve kendi edimlerini yerine getirmeyi taahhüt etmiştir,
- (b) Devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili her bir tarafın haklarını tanımlanabilmektedir,
- (c) Devredilecek mal veya hizmetler için yapılacak ödeme koşullarını tanımlanabilmektedir,
- (d) Sözleşme özü itibarıyla ticari niteliktedir,
- (e) Grup’un müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması muhtemeldir. Grup, bir bedelin tahsil edilebilirliğinin muhtemel olup olmadığını değerlendirirken, sadece müşterinin bu bedeli vadesinde ödeyebilme kabiliyetini ve buna ilişkin niyetini dikkate alır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

a. Hasılat (devamı)

Satılan malın maliyeti – bedelsiz ürünler

Ecza depolarına sağlanan bedelsiz ürünlerin tahmini tutarı, ecza depolarının müşterilerine o dönem içinde verdikleri bedelsiz ürün sayısı esas alınarak yapılır ve bedelsiz ürünlerin maliyeti, satılan malın maliyetine dahil edilir.

Faiz gelirleri

Faiz gelirleri etkin faiz yöntemi esasına göre, temettü gelirleri ise temettü tahsil etme hakkının ortaya çıktığı tarihte tahakkuk esasına göre gelir olarak kayıtlara alınmaktadır.

b. Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ve maliyet bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stoklara dahil edilen maliyeti oluşturan unsurlar malzeme, işçilik ve genel üretim giderleridir. Maliyet, standart maliyetlerle oluşmakta ve her raporlama döneminin sonunda standart maliyetler fiili maliyetler ile karşılaştırılarak güncellenmektedir. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır. Grup, stoklarında yer alan ürünlerin son kullanma tarihi geçmiş ve Ar-Ge ve kalite değerlendirmeleri sonucunda tekrar kullanılamayacağını düşündüğü kısmını imha etmektedir, ve finansal tablolarında ilgili imha ürünleri için stoklar hesabında karşılık ayırmaktadır. 30 Eylül 2021 itibarıyla imha ve değer düşüklüğü ile ilgili karşılıkların toplam tutarı 85.398.205 TL’dir (31 Aralık 2020: 60.097.844 TL) (Not 9).

c. Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Kiralama veya idari amaçlı ya da halihazırda belirlenmemiş olan diğer amaçlar doğrultusunda inşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dahil edilir. Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, borçlanma maliyetleri aktifleştirilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında Not 12’de belirtilen sürelerle göre doğrusal amortismanla tabi tutulurlar.

Bir maddi duran varlık kaleminin defter değeri elden çıkarıldığında veya kullanımından ya da elden çıkarılmasından gelecekte ekonomik yarar beklenmediği durumlarda bilanço dışı bırakılır. Bir maddi duran varlık kaleminin bilanço dışı bırakılmasından doğan kazanç veya kayıp ilgili kalem bilanço dışı bırakıldığında (TMS 16 farklı şekilde satış ve geri kiralama işlemi gerektirmedikçe) yatırım faaliyetlerinden gelir veya gider olarak gelir tablosu ile ilişkilendirilir. Kazançlar, hasılat olarak sınıflandırılmaz.

Maddi duran varlık kaleminin defter değerine, ilgili kalemin bir parçası için yenileme maliyetini dahil etmesi durumunda; yenilenen parçanın ayrı olarak itfa edilip edilmediğine bakılmaksızın, yenilenen parçanın defter değeri bilanço dışı bırakılır. İşletme için yenilenen parçanın defter değerinin belirlenmesi mümkün/uygulanabilir değilse, yenileme maliyeti, yenilenen parçanın alındığında ya da inşaa edildiğindeki maliyetinin bir göstergesi olarak kullanılabilir. Bir maddi duran varlık kaleminin bilanço dışı bırakılmasından doğan kazanç ya da kayıp; varsa varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan net tahsilat ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

d. Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal itfa yöntemi kullanılarak itfaya tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

İşletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar–araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma faaliyetleri giderleri olduğu dönem içinde gider olarak kabul edilir. Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınır:

- Maddi olmayan duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- Maddi olmayan duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- Maddi olmayan duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- Varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- Maddi olmayan duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması, ve
- Varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Grup yeni ilaçların lisans ve ruhsatları ile ilgili geliştirme faaliyetlerinde bulunmaktadır. İşletme içi yaratılan maddi olmayan varlık tutarı, maddi olmayan duran varlığın yukarıda belirtilen muhasebeleştirme şartlarını karşıladığı andan itibaren oluşan harcamaların toplam tutarıdır. İşletme içi yaratılan maddi olmayan varlıklar kayda alınmadıklarında, ilgili geliştirme harcamaları oluştukları dönemde gider olarak kaydedilir.

Başlangıç muhasebeleştirilmesi sonrasında, işletme içi yaratılan maddi olmayan varlıklar da ayrı olarak satın alınan maddi olmayan duran varlıklar gibi maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Bunlara ilişkin değer düşüklüğü giderleri kar veya zarar tablosunda “Araştırma ve Geliştirme Giderleri” hesabında muhasebeleştirilir.

Maddi olmayan varlıkların bilanço dışı bırakılması

Bir maddi olmayan duran varlık elden çıkarıldığında veya kullanımı ya da satışından, gelecekte ekonomik yarar elde edilmesinin beklenmemesi durumunda bilanço dışı bırakılır. Bir maddi olmayan duran varlığın bilanço dışı bırakılmasından kaynaklanan kar ya da zarar, varsa, varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan net tahsilatlar ile defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu fark, ilgili varlık bilanço dışına alındığı zaman kar veya zararda muhasebeleştirilir.

e. Kullanım Hakkı Varlıkları

Grup, kullanım hakkı varlıklarını finansal kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte muhasebeleştirmektedir (örneğin, ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla). Kullanım hakkı varlıkları, maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşülerek hesaplanır. Finansal kiralama borçlarının yeniden değerlendirilmesi durumunda bu rakam da düzeltilir.

Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:

- (a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- (b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden, alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar, ve
- (c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler.

Dayanak varlığın mülkiyetinin kiralama süresi sonunda Grup’a devri makul bir şekilde kesinleşmediği sürece, Grup, kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutmaktadır. Kullanım hakkı varlıkları değer düşüklüğü değerlendirmesine tabidir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

f. Kiralama Yükümlülükleri

Grup, kira yükümlülüğünü kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilen kira ödemeleri, dayanak varlığın kiralama süresi boyunca kullanım hakkı için yapılacak ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan aşağıdaki ödemelerden oluşur:

- (a) Sabit ödemeler,
- (b) İlk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemeleri,
- (c) Kalıntı değer taahhütleri kapsamında Grup tarafından ödenmesi beklenen tutarlar
- (d) Grup’un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve
- (e) Kiralama süresinin Grup’un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemeleri, ödemeyi tetikleyen olayın veya koşulun gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir.

Grup, kiralama süresinin kalan kısmı için revize edilmiş iskonto oranını, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran olarak; kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise Grup’un yeniden değerlendirmenin yapıldığı tarihteki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlemektedir.

g. Finansal Olmayan Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Amortisman veya itfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akışlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

h. Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. Diğer tüm finansman giderleri, oluştukları dönemlerde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Grup’un kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıkları ilaç lisans ve ruhsat geliştirme maliyetleridir. Söz konusu maliyetlerin satışa hazır hale gelecek bir ürüne dönüşmesi birden fazla finansal döneme yayılmaktadır. Geliştirme maliyetleri için katlanılan borçlanma maliyetleri satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. 30 Eylül 2021 itibarıyla, dokuz aylık dönemde 2.251.856 TL (30 Eylül 2020: 1.445.643 TL) borçlanma maliyeti özellikli varlıklar üzerinde aktifleştirilmiştir (Not 14). Aktifleştirilebilecek borçlanma maliyetleri tutarının belirlenmesinde kullanılan aktifleştirme oranı dokuz aylık dönem itibarıyla %7,3’tür (30 Eylül 2020: dokuz aylık dönem itibarıyla %6,0).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

i. Finansal Araçlar

(i) Finansal varlıklar

Sınıflandırma

Grup, finansal varlıklarını “itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen”, “gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan” ve “gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar” olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. Grup’un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

Muhasebeleştirme ve Ölçümleme

“İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar”, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup’un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, “nakit ve nakit benzerleri”, “ticari alacaklar”, “diğer alacaklar” ve “finansal yatırımlar” kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

“Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar”, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır. Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüleri konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir. “Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar”, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Finansal Tablo Dışı Bırakma

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir. Bilanço tarihi itibarıyla Grup’un satılmaya hazır finansal varlığı bulunmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

i. Finansal Araçlar (devamı)

(i) Finansal varlıklar (devamı)

Değer Düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır.

Zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür;

- 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.
- Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır. Grup, finansal varlığın kredi riskinin raporlama tarihinde düşük bir kredi riskine sahip olması durumunda, finansal varlığın kredi riskinin önemli ölçüde artmadığını tespit edebilir. Bununla birlikte, ömür boyu BKZ ölçümü (basitleştirilmiş yaklaşım), önemli bir finansman unsuru olmaksızın ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için daima geçerlidir.

Muhasebeleştirme ve ölçme

Normal yoldan alınan ve satılan finansal varlıklar, alım satımın yapıldığı tarihte kayıtlara alınır. Alım satım yapılan tarih, Grup'un varlığı alım satım yapmayı taahhüt ettiği tarihtir. Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar hariç diğer finansal yatırımlar ilk olarak gerçeğe uygun değerine işlem maliyeti eklenmek suretiyle kaydedilir. Finansal varlıklardan doğan nakit akış alım hakları sona erdiğinde veya transfer edildiğinde ve Grup tüm risk ve getirilerini transfer ettiğinde, finansal varlıklar bilanço dışına çıkartılır. Satılmaya hazır finansal varlıklar müteakip dönemlerde gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilmektedirler. Krediler ve alacaklar etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri ile muhasebeleştirilmektedir.

(ii) Finansal yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar. Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un gerçeğe uygun değer farkı gelir tablosuna yansıtılan finansal yükümlülüğü bulunmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

i. Finansal Araçlar (devamı)

(ii) Finansal yükümlülükler (devamı)

Çıkarılmış tahviller

Çıkarılmış tahviller başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir ve sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır (Not 5).

Türev finansal araçlar

Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Grup’un türev araçlarını vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri oluşturmaktadır. Söz konusu türev araçlar ekonomik olarak Grup için risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, risk muhasebesi yönünden gerekli koşulları taşımadıkları durumlarda konsolide finansal tablolarda alım satım amaçlı türev araçlar olarak muhasebeleştirilmekte ve bunlara ilişkin gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosunda yansıtılmaktadır.

j. İşletme Birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştuğu anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup’un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir; ve
- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5’de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

j. İşletme Birleşmeleri (devamı)

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür. Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TFRS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür. Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltebildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir.

Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kar veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TMS 39 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 Karşılıklar, Şartı Bağlı Yükümlülükler ve Varlıklar veya diğer uygun TFRS’ler uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup’un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup’un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve, varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

1 Ocak 2010 tarihi öncesinde oluşan işletme birleşmeleri, TFRS 3’ün önceki versiyonunda belirlenen muhasebe kuralları uyarınca muhasebeleştirilmiştir.

k. Şerefiye

Satın alım işleminde oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alım tarihindeki maliyet değeriyle değerlendirilir.

Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Grup’un birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit üreten birimlerine (ya da nakit üreten birim gruplarına) dağıtılır. Şerefiyenin tahsis edildiği nakit üreten birimi, her yıl değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Birimin değer düşüklüğüne uğradığını gösteren belirtilerin olması durumunda ise değer düşüklüğü testi daha sık yapılır. Nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarı defter değerinden düşük ise, değer düşüklüğü karşılığı ilk olarak birime tahsis edilen şerefiyeden ayrılır, ardından birim içindeki varlıkların defter değeri düşürülür. Şerefiye için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı, doğrudan konsolide gelir tablosundaki kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

İlgili nakit üreten birimin satışı sırasında, şerefiye için belirlenen tutar, satış işleminde kar/zararın hesaplamasına dahil edilir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

l. Geri Alınan Paylar

Grup’un, özkaynağına dayalı finansal araçlarını yeniden edinmesi durumunda, bu araçlar ("işletmenin geri satın alınan kendi hisseleri") özkaynaktan düşülür. İşletmenin özkaynağına dayalı finansal araçlarının alışından, satışından, ihracından ya da iptalinden dolayı kar veya zarara herhangi bir kazanç ya da kayıp yansıtılmaz. Bunun gibi, işletmenin geri satın alınan kendi hisseleri, işletme tarafından ya da konsolide edilmiş şirketler grubunun diğer üyeleri tarafından geri alınabilir ya da elde tutulabilir. Alınan ya da ödenen tutarlar doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir. 30 Aralık 2016 tarihi itibarıyla gerçekleşen Deva – Vetaş birleşmesi sonrasında Vetaş A.Ş.’nin sahibi bulunduğu, Deva’nın 0,013 TL nominal değerli A grubu ve 0,01 TL nominal değerli B grubu imtiyazlı hissesi ile 28.847 TL nominal değerli C grubu hissesi Deva’ya devrolmuştur.

m. Kur Değişiminin Etkileri

Grup’un her işletmesinin solo finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin mali durumu ve faaliyet sonuçları, Grup’un geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Herbir işletmenin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) muhasebeleştirilen işlemler, işlem tarihindeki kurlar kullanılarak TL’ye çevrilmektedir. Bilançoda yer alan dövizle bağlı parasal varlık ve borçlar bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL’ye çevrilmişlerdir. Gerçeğe uygun değerden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki döviz kurları kullanılarak çevrilir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrime tabi tutulmazlar.

Kur farkları, aşağıda belirtilen durumlar haricinde, oluştukları dönemdeki kar ya da zararda muhasebeleştirilirler:

- Geleceğe yönelik kullanım amacıyla inşa edilmekte olan varlıklarla ilişkili olan ve yabancı para birimiyle gösterilen borçlar üzerindeki faiz maliyetlerine düzeltme kalemi olarak ele alınan ve bu tür varlıkların maliyetine dahil edilen kur farkları,
- Yabancı para biriminden kaynaklanan risklere karşı finansal koruma sağlamak amacıyla gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan kur farkları,
- Yurtdışı faaliyetindeki net yatırımın bir parçasını oluşturan, çevrim yedeklerinde muhasebeleştirilen ve net yatırımın satışında kar ya da zarar ile ilişkilendirilen, ödenme niyeti ya da ihtimali olmayan yurtdışı faaliyetlerden kaynaklanan parasal borç ve alacaklardan doğan kur farkları.

Grup’un yabancı faaliyetlerindeki varlık ve yükümlülükler, konsolide finansal tablolarda bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL cinsinden ifade edilir. Gelir ve gider kalemleri, işlemlerin gerçekleştiği tarihteki kurların kullanılması gereken dönem içerisindeki döviz kurlarında önemli bir dalgalanma olmadığı takdirde (önemli dalgalanma olması halinde, işlem tarihindeki kurlar kullanılır), dönem içerisindeki ortalama kurlar kullanılarak çevrilir. Oluşan kur farkı özkaynak olarak sınıflandırılır ve Grup’un çevrim fonuna transfer edilir. Söz konusu çevrim farklılıkları yabancı faaliyetin elden çıkarıldığı dönemde gelir tablosuna kaydedilir.

n. Pay Başına Kazanç

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, ana ortaklığa ait net dönem karının, ilgili dönem boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

o. Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar, kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar. Grup, bilanço tarihinden sonra düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlardan, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyebileceği değerlendirilen önemli olanları konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanır.

p. Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır. Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akışlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akışlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

r. İlişkili Taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında, taraf Şirket ile ilişkili sayılır:

(a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:

- (i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);
- (ii) Şirket üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması; veya
- (iii) Şirket üzerinde ortak kontrole sahip olması;

(b) Tarafın, Şirket’in bir iştiraki olması ;

(c) Tarafın, Şirket’in ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;

(d) Tarafın, Şirket’in veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;

(e) Tarafın, (a) ya da (d) de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;

(f) Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)’de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması; veya

(g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması, gerekir.

İlişkili taraflarla yapılan işlem, ilişkili taraflar arasında kaynaklarının, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Konsolide finansal tablolarda, EastPharma Ltd., EastPharma S.A.R.L., EastPharma İlaç Üretim Pazarlama A.Ş., Lypanosys Pte Ltd ve Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile önemli yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve bağlı ortaklıklar, ilişkili taraflar (“İlişkili Taraflar”) olarak kabul ve ifade edilmişlerdir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

s. Finansal Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması

Grup, operasyonlarını 3 faaliyet bölümüne sınıflandırmıştır; beşeri ilaç üretim ve satışı, veteriner ve tarım ilaçları ve diğer. Bu faaliyet bölümleri TFRS 8’e uygun olarak hazırlanmıştır. Grup’un Türkiye dışında önemli bir varlığı bulunmamaktadır.

t. Sermaye ve Temettümler

Adi hisseler ve imtiyazlı hisse senetleri özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler ve imtiyazlı hisse senetleri üzerinden dağıtılan temettümler, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek ödenecek temettü yükümlülüğü olarak kaydedilir.

1 Nisan 2021 tarihinde yapılan 2020 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısında, 2020 yılı için 200.019.288 TL sermayeyi temsil eden pay sahiplerine hukuki durumlarına bağlı olarak brüt %10; net %8,5 oranında toplam 98.640.781 TL (1 TL tutarındaki paya brüt 0,10 TL/Krş, net 0,085 TL/Krş) Kar Payı ödenmesine, Kar Paylarının 12 Nisan 2021 tarihinden itibaren nakden dağıtılmasına karar verildi.

u. Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden dolayı, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilen veya indirilebilen gelir veya gider kalemleri ile veya indirilemeyen kalemleri hariç tuttuğundan dolayı, gelir tablosunda belirtilen kardan farklılık gösterir. Grup’un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenen vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenen vergi yükümlülükleri, Grup’un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenen vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte bu farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri, her bir bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenen vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde, ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

u. Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla kanunlaşmış veya önemli ölçüde kanunlaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup’un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanma ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup’un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

v. Çalışanlara Sağlanan Faydalar / Kıdem Tazminatları

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (“TMS 19”) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir. Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır.

y. Nakit Akış Tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit ve nakit benzerlerindeki değişimler; esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanmıştır. Nakit ve nakit benzerleri, kısa vadeli yükümlülükler için elde bulundurulmuş ve yatırım amacıyla veya diğer amaçlarla kullanılmayan kasa, banka gibi varlıklardır.

z. Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet bağışları, bağışların alınacağına ve Grup’un uymakla yükümlü olduğu şartları karşıladığına dair makul bir güvence olduğunda gerçeğe uygun değerleri üzerinden tahakkuk esasına göre kayda alınır.

Maliyetlere ilişkin devlet bağışları, karşılayacakları maliyetlerle eşleştikleri ilgili dönemler boyunca tutarlı bir şekilde gelir olarak muhasebeleştirilir. Maddi ve maddi olmayan varlıklara ilişkin devlet bağışları, ertelenmiş devlet bağışları olarak cari / cari olmayan borçlar altına sınıflandırılır, faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman uygulanarak gelir tablosuna alacak kaydedilir.

Grup, Türkiye Bilim ve Teknik Araştırma Kurulu’ndan (“TÜBİTAK”) yardım almaktadır. TÜBİTAK, Türkiye’de bulunan sanayilerin araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerini cesaretlendirmek amacıyla Türkiye Cumhuriyeti’nin desteğini organize etmek ve düzenlemek için bir program yürütmektedir. Bu program çerçevesinde, sanayi şirketlerinin geliştirme masraflarının belli bir kısmı geri ödenmektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

aa. Önemli muhasebe kararları ve kesin olmayan muhasebe tahminlerinin dayanakları

Muhasebe politikalarını etkileyen önemli kararlar

Bu bölümde muhasebe politikalarının uygulanması sürecinde Grup Yönetimi, konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde önemli etkisi olan aşağıdaki kararları almıştır.

İşletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıkların geri kazanımı

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca bu varlıkların kullanıma veya satışa hazır hale gelebilmesinin teknik olarak mümkün olması, işletmenin bu varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin bulunması, maddi olmayan varlığı kullanma veya satma imkanının bulunması, maddi olmayan duran varlığın muhtemel ekonomik faydayı nasıl oluşturacağını belirli olması, ayrıca, maddi olmayan duran varlığın çıktısının veya maddi olmayan duran varlığın kendisinin bir piyasasının olması veya işletme bünyesinde kullanılacaksa maddi olmayan duran varlığın kullanılabilir olması, geliştirme safhasını tamamlamak ve maddi olmayan duran varlık kullanmak veya satmak için yeterli teknik, mali ve diğer kaynakların mevcut olması ve geliştirme sürecinde maddi olmayan duran varlıkla ilgili yapılan harcamaların güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması halinde kayda alınır. İşletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar kayda alınmadıklarında, geliştirme harcamaları olarak oluştukları dönemde gider olarak kaydedilir.

Dönem içinde Grup Yönetimi işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıkların muhtemel ekonomik faydalarının varlığını yeniden tetkik etmiştir. Grup Yönetimi projelerin beklenildiği gibi devam edeceğine inanmaktadır ve yapılan analiz üzerine projelerin benzer ekonomik fayda yaratacağını öngörmektedir. Grup Yönetimi, ekonomik fayda azalsa dahi varlıkların kayıtlı bedellerinin geri kazanılmasının söz konusu olduğundan emindir. Bu durum Grup Yönetimi, tarafından yakından takip edilmektedir ve gelecekteki piyasa faaliyetlerinin düzeltme yapılmasını gerektirdiği durumlarda söz konusu düzeltmeleri yapacaktır. 30 Eylül 2021 itibarıyla yönetim tarafından değer düşüklüğüne uğradığı tespit edilen net defter değeri 85.560.563 TL tutarındaki geliştirme maliyeti ve lisans ve hakları maddi olmayan duran varlıklardan çıkarılmıştır (30 Eylül 2020: 79.415.905 TL) (Not 14).

İşletme birleşmesi yoluyla elde edilen maddi olmayan duran varlıklar

Bağlı ortaklıkların alımı, satın alım yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesinin maliyeti, birleşme tarihinde verilen varlıkların, oluşan veya üstlenilen yükümlülüklerin ve bağlı ortaklığın kontrolünü elde etmek için çıkarılan özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerlerinin ve işletme birleşmesine doğrudan atfedilebilen diğer maliyetlerin toplamı olarak hesaplanır. Değerleme, satın alma fiyatının TFRS 3 “Şirket Birleşmeleri” ve TMS 38 “Maddi Olmayan Duran Varlıklar”a uygun olarak çeşitli varlık gruplarına dağıtılmasına temel sağlamak için yapılır. TFRS 3 ve TMS 38’e göre gerçeğe uygun değer “Karşılıklı pazarlık ortamında, bilgili ve istekli gruplar arasında bir varlığın el değiştirmesi ya da bir borcun ödenmesi durumunda ortaya çıkması gereken tutardır”. Maddi olmayan duran varlıkların gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde geleneksel üç yöntem göz önünde bulundurulmuştur: Maliyet yöntemi, piyasa yöntemi ve gelir yöntemi. Maliyet yöntemi; Grup’un, müşteri ilişkileri ve finansal raporlama sebebiyle ayrı bir maddi duran varlık olarak tanımlanmayan toplam iş gücü değerini ölçerken kullanılmıştır. Gelir yöntemi, satın alınmış ürün lisans haklarının değerini belirlerken kullanılmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

aa. Önemli muhasebe kararları ve kesin olmayan muhasebe tahminlerinin dayanakları (devamı)

Ertelenmiş vergi varlıkları

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığını ve yükümlülüğünü muhasebeleştirilmektedir. Grup’un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlarından indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen veriler ışığında, Grup’un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı veya bir kısmına karşılık ayrılır. Grup, 30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihleri itibarıyla, yapılan değerlendirmeler sonucu, ertelenmiş vergi varlıklarını gelecekte vergiye tabi kar beklentisi olduğu için kayıtlarına almıştır.

Şerefiye değer düşüklüğü

Şerefiye değer düşüklüğü olup olmadığına karar verilirken, şerefiyenin dağıtılacağı nakit yaratan birimlerin “NYB” tahmini değeri gereklidir. Kullanım değeri hesaplaması için, Grup’un öngördüğü, nakit yaratan birimlerinden doğacak nakit akışlarına ve bu nakit akışlarının bugünkü değerini hesaplamak için de; uygun iskonto oranına ihtiyaç duyulur. Kullanımdaki değer hesaplanırken; nakit yaratan birimlerin geri kazanılabilir tutarı belirlenir. Kullanım değeri hesaplamasındaki temel varsayımlar; iskonto oranları, büyüme oranları, beklenen satış fiyatları değişimleri ve döneme ait direkt maliyetlerdir.

Grup, paranın zaman değerinin mevcut piyasa değerlendirmelerini yansıtan vergi öncesi oranları ve şirketin nakit yaratan birimlerine özgü riskleri göz önünde bulundurarak, tahmini iskonto oranı belirlemektedir. Büyüme oranları, sanayi büyüme tahminlerine dayanmaktadır. Satış fiyatları ve direkt maliyetlerdeki değişimlerse, geçmiş uygulamalara (deneyimlere) ve gelecekte olması öngörülen pazar değişimlerine dayanmaktadır.

31 Aralık 2020 itibarıyla, nakit yaratan birimlerin geri kazanılabilir tutarları, yönetim tarafından onaylanmış, beş yıllık periyodu kapsayan finansal bütçeleri baz alarak öngörülen nakit akışlarına ve yıllık %21,3 iskonto oranına dayanarak hesaplanmıştır. Beş yıllık dönemden sonraki dönemlere ait nakit akışları, 2024-2028 yılları arasındaki Türkiye enflasyon tahmini olan %7,7 oranıyla devam ettirilmesiyle elde edilmiştir. Değer düşüklüğüne ilişkin çalışmalar yıllık olarak ve aynı dönemde yapılmaktadır.

Değer düşüklüğü olarak belirlenen tutarın dağılımı yapılırken, Grup “Nakit yaratan birimlerinin gerçeğe uygun değeri - satışa kadar katlanılan maliyetlerinin toplamı” ve “kullanım değeri”nden yüksek tutarda olanını göz önünde bulundurmıştır. “Gerçeğe uygun değeri - satışa kadar katlanılan maliyetler toplamı” tutarı, Grup Yönetimi, işlem yöntemi ve NYB’nin halka arz edilmiş hisselerini içeren pazar yaklaşımı kullanılarak belirlenmiştir. “Gerçeğe uygun değeri - satışa kadar katlanılan maliyetler toplamı” tutarı, yönetim tarafından onaylanmış, nakit akış projeksiyonları baz alınarak hesaplanan kullanım değerini de barındırmaktadır. Nakit yaratan birimlerin gerçeğe uygun değerini belirlemek için ağırlıklandırma faktörü kullanılmıştır.

Şerefiye değer düşüklüğü yıllık test edilmektedir. 30 Eylül 2021 itibarıyla göstergeler incelendiği ve değer düşüklüğüne rastlanmadığı için ekli konsolide finansal tablolarda herhangi bir şerefiye değer düşüklüğü bulunmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

aa. Önemli muhasebe kararları ve kesin olmayan muhasebe tahminlerinin dayanakları (devamı)

Net gerçekleştirilebilir değer

Stoklar, net gerçekleştirilebilir değer ve maliyet bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stoklara dahil edilen maliyeti oluşturan unsurlar malzeme, işçilik ve genel üretim giderleridir. Maliyet, standart maliyetlerle oluşmakta ve her raporlama döneminin sonunda standart maliyetler fiili maliyetler ile karşılaştırılarak güncellenmektedir. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satış gerçekleştirilmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Stokların net gerçekleştirilebilir değeri maliyetinin altına düştüğünde, stoklar net gerçekleştirilebilir değerine indirgenir ve değer düşüklüğünün olduğu yılda gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Grup Yönetiminin tahminlerine dayanan hesaplamalara göre stokların net gerçekleştirilebilir değeri maliyetinin altına düştüğü için stokların bir kısmına karşılık ayrılarak net gerçekleştirilebilir değerine indirgenmiştir.

Dava karşılıkları

Dava karşılıkları ayrılırken, ilgili davaların kaybedilme olasılığı ve kaybedildiği takdirde katlanılacak olan sonuçlar Grup hukuk müşavirlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmekte ve Grup Yönetimi elindeki verileri kullanarak en iyi tahminlerini yapıp gerekli gördüğü karşılığa ilişkin açıklamalar Not 17’de yer almaktadır.

Beklenen zarar karşılığı

Beklenen zarar karşılıklarını ölçerken Grup, gelecekteki farklı ekonomik koşullar ve bu koşulların birbirlerini nasıl etkileyeceği konusundaki varsayımlara dayanan makul ve desteklenebilir ileriye dönük bilgiler kullanır.

Temerrüt halinde kayıp, temerrüde düşen zararın tahminidir. Teminat ve kredi geliştirmelerinden kaynaklanan nakit akışlarını dikkate alarak borç verenin tahsil etmeyi beklediği alacaklarıyla sözleşmelerdeki nakit akışları arasındaki farka dayanmaktadır.

Temerrüt olasılığı beklenen kredi zararlarının ölçülmesinde önemli bir girdidir. Temerrüt olasılığı, belirli bir zaman diliminde temerrüt olasılığının tahminidir; hesaplanması geçmiş verileri, varsayımları ve gelecekteki koşulların beklentilerini içerir.

İlgili bilanço tarihi itibarıyla beklenen zarar karşılıkları Not 7’de yansıtılmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup, TFRS 8’i 1 Ocak 2009’dan itibaren uygulamaya başlamış olup, Grup’un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından düzenli olarak gözden geçirilen iç raporlara dayanarak faaliyet bölümleri belirlemiştir. Grup’un karar almaya yetkili mercisi Grup Yönetimi’dir.

Grup’un karar almaya yetkili mercisi, bölümlere tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümlerin performansının değerlendirilmesi amacıyla sonuçları ve faaliyetleri ürün çeşitleri bazında incelemektedir. Grup’un ürün çeşitleri bazında dağılımı şu şekildedir: beşeri ilaç üretim ve satışı, veteriner ve tarım ilaçları üretim ve satışı ve diğerlerdir. Diğer iş bölümündeki faaliyetler kolonya ürünleri ve diğer satışlardan oluşmaktadır.

30 Eylül 2021	Beşeri ilaç	Veteriner ve tarım ilaçları	Diğer	Toplam
Satış gelirleri	1.448.752.321	123.913.651	16.768.502	1.589.434.474
Satışların maliyeti	(594.850.769)	(72.130.852)	(11.266.363)	(678.247.984)
Faaliyet giderleri	(341.777.834)	(12.239.543)	(1.033.561)	(355.050.938)
Bölüm sonuçları	512.123.718	39.543.256	4.468.578	556.135.552
Esas faaliyetlerden diğer gelirler				122.154.006
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)				(20.575.209)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler				13.495.337
Yatırım faaliyetlerinden giderler(-)				(3.116)
Finansman giderleri(-)				(143.168.810)
Vergi geliri				14.446.298
Net dönem karı				542.484.058

2021 yılında, Grup ürünlerinin dağıtımını ağırlıklı olarak Türkiye’deki en büyük iki ecza deposu tarafından yapılmaktadır. Bu ecza depolarına yapılan satışların toplam satışlar içerisindeki payı, %26 ve %38’dir (30 Eylül 2020: %27 ve %38).

Grup yönetimi bölümlere göre raporlamada faaliyet karı üzerinde durmaktadır, bu nedenle Grup diğer giderleri bölümler bazında dağıtmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

30 Eylül 2020	Beşeri ilaç	Veteriner ve tarım ilaçları	Diğer	Toplam
Satış gelirleri	1.173.192.573	95.885.409	53.098.631	1.322.176.613
Satışların maliyeti	(518.889.422)	(62.357.715)	(33.284.925)	(614.532.062)
Faaliyet giderleri	(270.278.450)	(10.145.287)	(506.303)	(280.930.040)
Bölüm sonuçları	384.024.701	23.382.407	19.307.403	426.714.511
Esas faaliyetlerden diğer gelirler				145.085.125
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)				(21.769.112)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler				3.472.233
Yatırım Faaliyetlerinden giderler (-)				-
Finansman giderleri (-)				(78.378.497)
Vergi geliri				7.479.144
Net dönem karı				482.603.404

4. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Kasa	87.217	127.256
Bankadaki nakit	902.834.038	608.885.101
<i>Vadesiz mevduatlar</i>	<i>22.824.520</i>	<i>9.150.148</i>
<i>Vadesi üç aydan kısa vadeli mevduatlar</i>	<i>880.009.518</i>	<i>599.734.953</i>
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	902.921.255	609.012.357
Faiz geliri tahakkuku	330.289	452.557
	903.251.544	609.464.914

30 Eylül 2021 itibarıyla Grup'un vadeli mevduatları AVRO, ABD Doları ve Türk Lirası cinsindendir. AVRO ortalama faiz oranı %0,51, ABD Doları ortalama faiz oranı %0,76 ve Türk Lirası ortalama faiz oranı %18,71'dir. (31 Aralık 2020 itibarıyla Grup'un vadeli mevduatları AVRO, ABD Doları ve Türk Lirası cinsindendir. AVRO ortalama faiz oranı %1,99, ABD Doları ortalama faiz oranı %2,49 ve Türk Lirası ortalama faiz oranı %17,93'tür). Grup finansal yatırımlarını kısa vadeli yapmaktadır ve tüm dönemler için açılan vadeli mevduatların vadeleri ilgili dönemi takip eden ilk ayda kapanmaktadır.

Grup'un 30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihlerinde bloke mevduatı bulunmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Kısa vadeli banka kredileri	513.503.417	427.739.325
Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli anapara taksitleri	198.071.861	199.516.937
Uzun vadeli kiralama işlemlerinden borçların kısa vadeli kısımları	10.051.182	14.586.934
Çıkarılmış tahvillerin kısa vadeli kısmı (*)	140.251.355	71.711.726
Toplam kısa vadeli finansal borçlar	861.877.815	713.554.922
Uzun vadeli kredilerin uzun vadeli kısmı	368.736.331	193.996.441
Uzun vadeli kiralama işlemlerinden borçlar	77.827.671	56.490.806
Çıkarılmış tahviller (*)	99.779.647	129.679.319
Toplam uzun vadeli finansal borçlar	546.343.649	380.166.566
Toplam finansal borçlar	1.408.221.464	1.093.721.488

(*) Grup tarafından nitelikli yatırımcılara satılmak suretiyle 4 Mayıs 2020 tarihinde, 2 yıl vadeli , 3 ayda bir değişken faizli kupon ödemeli, 130.000.000 TL tutarında ve 14 Mayıs 2021 tarihinde, 2 yıl vadeli , 3 ayda bir değişken faizli kupon ödemeli, 100.000.000 TL tutarında, 2 adet tahvil ihraç edilmiştir. Tahvillerin faizi, 130.00.000 TL tutarındaki tahvil için piyasadaki “Gösterge Devlet İç Borçlanma Senedinin” yıllık bileşik faiz oranına 225 baz puan, 100.000.000 TL tutarındaki tahvil için BİST TLREF endeks getirisi üzerine 200 baz puan ek getiri ilave edilmek suretiyle bulunmaktadır. İhraç tarihi ve ilk kupon ödeme tarihi itibarıyla tahvillerin basit faizi sırasıyla %10,85 ve %21,46, bileşik faizi ise %11,29 ve %23,25’dir.

Finansal borçların geri ödeme vadeleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
1 yıl içerisinde ödenecek	861.877.815	713.554.922
1 - 2 yıl içerisinde ödenecek	382.640.299	243.886.471
2 - 3 yıl içerisinde ödenecek	55.740.064	43.227.691
3 - 4 yıl içerisinde ödenecek	45.798.700	33.867.607
4 - 5 yıl içerisinde ödenecek	62.164.586	59.184.797
	1.408.221.464	1.093.721.488

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

i) Banka kredileri

Kısa vadeli banka kredileri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2021
TL	%18,4	496.479.449	496.479.449
AVRO	-	-	-
Faiz tahakkuku			17.023.968
			<u>513.503.417</u>

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2020
TL	%11,9	408.875.519	408.875.519
AVRO	%0,8	500.000	4.503.950
Faiz tahakkuku			14.359.856
			<u>427.739.325</u>

Grup’un 490.370.000 TL tutarında ortalama faiz oranı yıllık %18,37 olan kısa vadeli TL kredisi bulunmaktadır (2020: 404.407.763 TL ve 500.000 Avro). Ayrıca 6.109.449 TL tutarında sıfır faizli kredi kullanılmıştır (2020: 4.467.756 TL). Kredinin faiz ve anapara ödemesi vadesi geldiğinde gerçekleşmektedir.

Kısa vadeli banka kredileri çeşitli bankalardan kullanılan spot ve rotatif kredileri içerir. 30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 itibarıyla toplam kredi limitleri sırasıyla 3.165.383.392 TL ve 2.379.897.838 TL’dir. Anapara ve faiz vadesinde ödenir. Vade süresince anapara ve faizlerin geri ödenmemesi gibi bir sözleşme ihlalinin olmaması durumunda sözleşmelerin son bir geçerlilik tarihi yoktur.

Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli anapara taksitleri aşağıdakilerden oluşmaktadır.

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2021
TL	%13,8	177.573.476	177.573.476
AVRO	%2,4	198.286	2.045.023
Faiz tahakkuku			18.453.362
			<u>198.071.861</u>

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2020
TL	%14,5	184.095.965	184.095.965
AVRO	%2,4	710.143	6.396.897
Faiz tahakkuku			9.024.075
			<u>199.516.937</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

i) Banka kredileri (devamı)

Uzun vadeli banka kredileri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2021	Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2020
TL	%17,4	368.736.331	368.736.331	TL	%15,5	193.996.441	193.996.441
			<u>368.736.331</u>				<u>193.996.441</u>

Grup, 30 Eylül 2021 itibarıyla, kullanmış olduğu krediler için satışlarına karşılık almış olduğu toplam 182.900.000 TL tutarındaki çeki teminata vermiştir (31 Aralık 2020: 158.668.766 TL). Krediler ayrıca; Grup’un sahip olduğu merkez binası ile Kocaeli Kartepe ve Tekirdağ Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalarından ve Çerkezköy’de bulunan arsalarından oluşan taşınmazları üzerinde bulunan, sırasıyla 55.000.000 TL, 20.000.000 TL, 35.000.000 TL, 34.000.000 TL, 8.400.000 TL, 16.200.000 TL ve 12.900.000 TL tutarındaki ipotekler ile güvence altına alınmıştır (Not 18).

Kredi hareket tablosu:

	2021	2020
Dönem başı - 1 Ocak	821.252.703	624.968.073
Alınan yeni finansal borçlar	1.178.439.493	987.235.501
Anapara ödemeleri	(931.964.152)	(916.501.436)
Kur farkları değişimi	490.166	4.908.255
Faiz tahakkukları değişimi	12.093.399	7.702.646
Dönem sonu - 30 Eylül	<u>1.080.311.609</u>	<u>708.313.039</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

ii) Kiralama işlemlerinden borçlar

Uzun vadeli kiralama işlemlerinden borçların kısa vadeli anapara taksitleri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2021	Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2020
TL	%16,4	6.353.131	6.353.131	TL	%18,6	10.017.322	10.017.322
Faiz tahakkuku			3.698.051	Faiz tahakkuku			4.569.612
			<u>10.051.182</u>				<u>14.586.934</u>

Uzun vadeli kiralama işlemlerinden borçlar aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2021	Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2020
TL	%19,0	77.827.671	77.827.671	TL	%18,6	56.490.806	56.490.806
			<u>77.827.671</u>				<u>56.490.806</u>

Grup, kullanım hakkı varlıklarını ve ilgili kiralama yükümlülüklerini TFRS 16 uyarınca finansal kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte; ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla muhasebeleştirmektedir. Grup’un 21 Aralık 2020 tarihinde imzalamış olduğu 10.717.000 Avro tutarında finansal kiralama sözleşmesine konu olan sabit kıymet, bilanço tarihi itibarıyla kullanıma hazır olmadığı için 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla sözleşmenin tamamını kullanım hakkı varlığı ve leasing yükümlülüğü olarak muhasebeleştirmemiştir. Grup sadece kiralama sözleşmesi kapsamında leasing firmasınca 2020 yılında Deva Holding adına ödenen 29.878.281 TL tutarında avansı karşılıklı olarak sabit kıymet avansları ve finansal borçlar hesaplarında muhasebeleştirmiştir. Kiralama sözleşmesinin başlangıç tarihi 21 Aralık 2020; ve bitiş tarihi 25 Aralık 2026’dır. Kiralama sözleşmesinin toplam borçlanma tutarı 181.513.948 TL’dir (Not 10).

Kiralama hareket tablosu:

	2021	2020
Dönem başı - 1 Ocak	71.077.740	30.735.168
Alınan yeni finansal borçlar	38.954.280	19.273.882
Anapara ödemeleri	(25.851.218)	(11.094.445)
Faiz tahakkukları değişimi	3.698.051	3.264.560
Dönem sonu - 30 Eylül	87.878.853	42.179.165

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

iii) İhraç edilmiş borçlanma araçları

Uzun vadeli ihraç edilmiş borçlanma araçlarının kısa vadeli anapara taksitleri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2021	Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2020
TL	%17,4	129.138.285	129.138.285	TL	%20,2	65.000.000	65.000.000
Faiz tahakkuku			11.113.070	Faiz tahakkuku			6.711.726
			<u>140.251.355</u>				<u>71.711.726</u>

Uzun vadeli ihraç edilmiş borçlanma araçları aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2021	Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2020
TL	%23,0	99.779.647	99.779.647	TL	%16,0	129.679.319	129.679.319
			<u>99.779.647</u>				<u>129.679.319</u>

Tahvil hareket tablosu:

	2021	2020
Dönem başı - 1 Ocak	201.391.045	143.917.359
Alınan yeni finansal borçlar	100.000.000	130.000.000
Anapara ödemeleri	(65.000.000)	(80.000.000)
Faiz tahakkukları değişimi	3.639.957	4.832.647
Dönem sonu - 30 Eylül	<u>240.031.002</u>	<u>198.750.006</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ TARAFLARLA İLGİLİ BAKİYELER VE İŞLEMLER

	30 Eylül 2021							
	Alacaklar				Borçlar			
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli		Uzun vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
İlişkili taraflarla olan bakiyeler								
<u>Ortaklar</u>								
East Pharma S.A.R.L.	-	-	-	-	18.406.965	-	-	-
<u>Bağlı ortaklıklar</u>								
Devatis GmbH	27.522.321	-	-	-	1.505.546	-	-	-
Devatis AG	10.206.065	-	-	-	-	-	-	-
<u>Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler</u>								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	19.633.582	-	-	-	-	-	-	-
	<u>57.361.968</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>19.912.511</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
1 Ocak - 30 Eylül 2021								
İlişkili taraflarla olan işlemler	Stok alımları	Mal / Hizmet satışları	Faiz gelirleri	Faiz giderleri	Kira geliri	İsim hakkı gideri (*)	Diğer gelirler (**)	Diğer giderler
<u>Ortaklar</u>								
East Pharma S.A.R.L.	10.838.408	-	-	-	-	36.958.921	-	-
<u>Bağlı ortaklıklar</u>								
Devatis GmbH	-	30.961.909	-	-	-	-	-	6.417.843
Devatis AG	-	710.290	-	-	-	-	-	2.095.958
<u>Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler</u>								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	943.590	35.796.428	3.725.941	-	738.496	-	432.102	426.931
	<u>11.781.998</u>	<u>67.468.627</u>	<u>3.725.941</u>	<u>-</u>	<u>738.496</u>	<u>36.958.921</u>	<u>432.102</u>	<u>8.940.732</u>

Şirket ile Şirket'in ilişkili tarafları olan bağlı ortaklıkları arasında gerçekleşen işlemler konsolidasyon sırasında elimine edildiklerinden, bu notta açıklanmamıştır.

(*) Deva Holding A.Ş. ve ana ortağı EastPharma S.A.R.L. arasında imzalanan, Roche ürünlerinin haklarının satın alınmasına ilişkin sözleşme çerçevesinde, Grup sözleşme eklerinde belirtilen oranlar dahilinde, alt lisans alan EastPharma S.A.R.L. vasıtasıyla satın alınan ruhsat ve lisans hakları için, her bir ürünün net satış hasılatı üzerinden EastPharma S.A.R.L.'a lisans “İsim hakkı” bedeli ödemekle yükümlüdür. Söz konusu oranlar Grup ile ilişkisi olmayan ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim şirketi tarafından, 23 Haziran 2021 tarihinde yenilenen ve Ocak 2021 itibarıyla geçerli olan değerlendirme sonuçlarına göre elde edilmiştir. Değerleme yöntemi olarak, indirgenmiş nakit akış esas alınarak yapılan kar paylaşımı yöntemi-ekonomik yaklaşım kullanılmıştır.

(**) Diğer gelirler, Grup'un ilişkili şirketi Saba İlaç'ın ürünlerinin satışından elde edilen komisyon gelirlerinden oluşmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ TARAFLARLA İLGİLİ BAKİYELER VE İŞLEMLER (devamı)

	31 Aralık 2020							
	Alacaklar				Borçlar			
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli		Uzun vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
İlişkili taraflarla olan bakiyeler								
<u>Ortaklar</u>								
East Pharma S.A.R.L.	-	-	-	-	10.043.817	-	-	-
<u>Bağlı ortaklıklar</u>								
Devatis GmbH	23.143.669	-	-	-	1.278.046	-	-	-
Devatis AG	8.218.354	-	-	-	-	-	-	-
<u>Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler</u>								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	32.567.121	-	-	-	-	-	-	-
	63.929.144	-	-	-	11.321.863	-	-	-
1 Ocak - 30 Eylül 2020								
İlişkili taraflarla olan işlemler	Stok alımları	Mal / Hizmet satışları	Faiz gelirleri	Faiz giderleri	Kira geliri	İsim hakkı gideri (*)	Diğer gelirler (**)	Diğer giderler
<u>Ortaklar</u>								
East Pharma S.A.R.L.	17.230.581	-	-	-	-	33.651.386	-	-
<u>Bağlı ortaklıklar</u>								
Devatis GmbH	-	29.900.768	-	-	-	-	-	3.457.766
Devatis AG	-	298.565	-	-	-	-	-	270.100
<u>Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler</u>								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1.258.708	32.037.340	321.657	27.234	604.107	-	325.902	87.866
	18.489.289	62.236.673	321.657	27.234	604.107	33.651.386	325.902	3.815.732

Şirket ile Şirket'in ilişkili tarafları olan bağlı ortaklıkları arasında gerçekleşen işlemler konsolidasyon sırasında elimine edildiklerinden, bu notta açıklanmamıştır.

(*) Deva Holding A.Ş. ve ana ortağı EastPharma S.A.R.L. arasında imzalanan, Roche ürünlerinin haklarının satın alınmasına ilişkin sözleşme çerçevesinde, Grup sözleşme eklerinde belirtilen oranlar dahilinde, alt lisans alan EastPharma S.A.R.L. vasıtasıyla satın alınan ruhsat ve lisans hakları için, her bir ürünün net satış hasılatı üzerinden EastPharma S.A.R.L.'a lisans “İsim hakkı” bedeli ödemekle yükümlüdür. Söz konusu oranlar Grup ile ilişkisi olmayan ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim şirketi tarafından, 20 Nisan 2020 tarihinde yenilenen ve Ocak 2020 itibarıyla geçerli olan değerlendirme sonuçlarına göre elde edilmiştir. Değerleme yöntemi olarak, indirgenmiş nakit akış esas alınarak yapılan kar paylaşımı yöntemi-ekonomik yaklaşım kullanılmıştır.

(**) Diğer gelirler, Grup'un ilişkili şirketi Saba İlaç'ın ürünlerinin satışından elde edilen komisyon gelirlerinden oluşmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ TARAFLARLA İLGİLİ BAKİYELER VE İŞLEMLER (devamı)

Direktörler ve üzeri üst düzey yöneticilere 30 Eylül 2021 ve 2020 tarihinde sona eren dönemlere ilişkin ödenen ücretleri, primleri, kıdem tazminatları ve ücret benzeri menfaatleri içeren tutar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020
<u>Üst yönetime sağlanan menfaatler</u>		
Ücretler ve diğer kısa vadeli faydalar	51.499.193	37.955.863
Diğer uzun vadeli faydalar	626.577	504.594
	<u>52.125.770</u>	<u>38.460.457</u>

7. TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

Ticari alacaklar

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Kısa vadeli ticari alacaklar</u>		
Ticari alacaklar	342.996.137	256.073.260
Alacak senetleri	374.991.120	355.326.724
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 6)	57.361.968	63.929.144
Diğer ticari alacaklar	47.788	17.008
Gelir tahakkukları (*)	18.351.085	21.803.454
Beklenen zarar karşılığı (-)	(7.929.723)	(7.185.988)
	<u>785.818.375</u>	<u>689.963.602</u>

30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihleri itibarıyla Grup vadesi geçmiş ticari ve diğer alacakların tahsil kabiliyeti kalmayan kısmına karşılık ayırmıştır. Geri kalan tutarın tamamı vadesi henüz gelmemiş, tahsil kabiliyeti yüksek alacaklardan oluşmaktadır. Mal satışı ile ilgili ortalama vade 93 gündür (31 Aralık 2020: 100 gün).

(*) Grup geliştirme giderleri dolayısıyla devlet teşviği almaktadır. Gelir tahakkukları bakiyesi TÜBİTAK’tan elde edilen teşvik geliri tahakkukunu içermektedir. 30 Eylül 2021 itibarıyla TÜBİTAK gelir tahakkuku 16.320.585 TL’dir (31 Aralık 2020: 20.300.396 TL).

Henüz vadesi gelmemiş ve şüpheli hale gelmemiş alacaklara ilişkin alınan teminatlar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Alınan teminat mektupları	61.756.101	82.523.398
	<u>61.756.101</u>	<u>82.523.398</u>

Grup’un ana finansal varlıkları ticari alacaklar, diğer alacaklar ve yatırımlarıdır. Grup’un kredi riski esas olarak ticari alacaklarındadır. 30 Eylül 2021 itibarıyla iki müşteri bakiyesi toplam alacakların sırasıyla %18 ve %26’sını oluşturmaktadır (31 Aralık 2020: % 16 ve % 25).

Deva Holding, ilişkili kuruluşu olan Saba İlaç’a ait ürünlerin pazarlamasını yapmaktadır, bunun yanında fason üretim, mali, idari ve Ar-Ge hizmetleri vermektedir. İlişkili taraflarla olan bakiyeler notunun içerisinde bulunan 19.633.582 TL (31 Aralık 2020: 32.567.121 TL), Grup’un bu işlemlerden kaynaklanan alacak tutarını göstermektedir (Not 6).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

7. TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)

Tahsili şüpheli duruma gelen alacaklar için karşılık ayrılmıştır. Bu karşılık, vadesi geçmiş, finansal güçlük içerisinde bulunan müşterilerin tespiti ile hesaplanmıştır.

30 Eylül 2021 ve 2020 tarihlerinde sona eren dönemlerde beklenen zarar karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2021	2020
1 Ocak bakiyesi	7.185.988	7.185.988
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	769.415	-
Konusu kalmayan karşılıklar	(25.680)	-
30 Eylül bakiyesi	7.929.723	7.185.988

Ticari borçlar

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Kısa vadeli ticari borçlar</u>		
Ticari borçlar	133.907.993	154.922.469
Borç senetleri	14.764	12.255
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 6) (*)	19.912.511	11.321.863
Gider tahakkukları (**)	4.899.888	1.636.859
İsim hakkı gider tahakkukları	164.546	170.008
	158.899.702	168.063.454

(*) Şirketin ana ortağı EastPharma S.A.R.L. ile Deva Holding arasında yapılan anlaşmaya göre EastPharma S.A.R.L.’in haklarını elinde bulundurduğu ürünlerin satışından dolayı bu şirkete 30 Eylül tarihi itibarıyla ödenecek olan isim hakkı borcu 13.257.269 TL’dir (31 Aralık 2020: 10.043.817 TL). EastPharma S.A.R.L. 2008 yılında alınan 17 Roche ürününün Türkiye’deki haklarını elinde bulundurmaktadır. EastPharma S.A.R.L. ayrıca 1 adet Roche ürününün Türkiye dışında 17 ülkedeki haklarını da elinde bulundurmaktadır. Şirketin 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla EastPharma S.A.R.L. aracılığıyla F. Hoffman – La Roche Ltd’den hammadde alımına ilişkin EastPharma S.A.R.L.’a 5.149.696 TL borcu bulunmaktadır. (31 Aralık 2020: Yoktur). Şirket’in bağlı ortağı olan Devatis GMBH ürünlere ve ruhsatlara özel giderlerini Deva Holding’e fatura etmektedir. Bu giderlere ilişkin borç tutarı 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla 1.505.546 TL’dir. (31 Aralık 2020: 1.278.046 TL.)

(**) 30 Eylül 2021 itibarıyla gider tahakkukları 3.934.375 TL tutarındaki ciro prim karşılıklarını içermektedir (31 Aralık 2020: 1.346.409 TL).

Borç senetleri Grup’un satıcılarına verdiği vadeleri bir yıldan az olan ileri tarihli çeklerden oluşmaktadır. Grup’un 30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 itibarıyla uzun vadeli ticari borçları bulunmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

8. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u><i>Diğer kısa vadeli alacaklar</i></u>		
Diğer çeşitli alacaklar	1.355.425	2.221.180
Personelden alacaklar	363.921	172.303
Diğer beklenen zarar karşılığı (-)	(48.906)	(48.906)
Verilen depozito ve teminatlar	144.172	123.996
	<u>1.814.612</u>	<u>2.468.573</u>

30 Eylül 2021 ve 2020 tarihlerinde sona eren dönemlerde diğer beklenen zarar karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2021	2020
1 Ocak bakiyesi	48.906	48.906
30 Eylül bakiyesi	<u>48.906</u>	<u>48.906</u>

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u><i>Diğer kısa vadeli borçlar</i></u>		
Diğer çeşitli borçlar	680.918	666.622
	<u>680.918</u>	<u>666.622</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

9. STOKLAR

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
İlk madde ve malzeme	523.693.652	392.932.588
Yarı mamüller	42.219.895	37.174.261
Mamüller	254.628.607	207.530.630
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(85.398.205)	(60.097.884)
	<u>735.143.949</u>	<u>577.539.595</u>

30 Eylül 2021 itibarıyla sigortalanmış stok tutarı 700.000.000 TL’dir (31 Aralık 2020: 700.000.000 TL).

Stok değer düşüklüğü karşılığı satılan malın maliyetinde giderleştirilmiş olup karşılığın stok kalemi bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
İlk madde ve malzeme	61.326.044	39.223.184
Yarı mamüller	6.859.692	1.571.066
Mamüller	17.212.469	19.303.634
	<u>85.398.205</u>	<u>60.097.884</u>

Stok değer düşüklüğü karşılığındaki hareketler aşağıdaki gibidir:

	2021	2020
1 Ocak bakiyesi	60.097.884	23.544.774
Dönem içinde ayrılan karşılık	31.920.054	36.126.549
Dönem içinde gerçekleşen karşılıklar	(6.619.733)	(4.958.672)
30 Eylül bakiyesi	<u>85.398.205</u>	<u>54.712.651</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

10. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Kısa Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler</u>		
Stok alımı için verilen sipariş avansları	43.430.049	50.233.414
Gelecek aylara ait giderler	9.888.269	11.552.963
İş avansları	3.150.123	1.770.654
	<u>56.468.441</u>	<u>63.557.031</u>
<u>Uzun Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler</u>		
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	142.039.555	61.351.139
Gelecek yıllara ait giderler	462.007	556.333
	<u>142.501.562</u>	<u>61.907.472</u>
<u>Kısa Vadeli Ertelenmiş Gelirler</u>		
Alınan sipariş avansları	16.720.734	2.338.492
Gelecek aylara ait gelirler	3.092.069	3.048.957
	<u>19.812.803</u>	<u>5.387.449</u>
<u>Uzun Vadeli Ertelenmiş Gelirler</u>		
Gelecek yıllara ait gelirler	5.711.489	6.507.883
	<u>5.711.489</u>	<u>6.507.883</u>

11. CARİ DÖNEM VERGİSİYLE İLGİLİ VARLIKLAR VE BORÇLAR

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Cari Dönem Vergisiyle İlgili Kısa Vadeli Varlıklar</u>		
Peşin ödenen banka stopajı	372.299	433.153
	<u>372.299</u>	<u>433.153</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

12. MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arazi ve arsalar	Yer altı ve yerüstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>									
1 Ocak 2021 itibarıyla açılış bakiyesi	34.307.779	2.388.912	227.875.929	616.228.383	5.247.184	43.971.269	272.848	165.678.383	1.095.970.687
Alımlar	-	-	-	-	1.604.319	9.525.238	130.000	130.064.459	141.324.016
Çıkışlar	(592.462)	-	-	-	(102.551)	-	-	-	(695.013)
Yapılmakta olan yatırımlardan transferler	-	92.650	16.241.501	171.766.699	-	-	-	(188.100.850)	-
30 Eylül 2021 itibarıyla kapanış bakiyesi	33.715.317	2.481.562	244.117.430	787.995.082	6.748.952	53.496.507	402.848	107.641.992	1.236.599.690
<u>Birikmiş Amortismanlar</u>									
1 Ocak 2021 itibarıyla açılış bakiyesi	-	(781.099)	(44.449.560)	(292.676.299)	(1.922.280)	(28.503.498)	(236.670)	-	(368.569.406)
Sınıflamalar (*)	-	-	-	(4.105.066)	-	-	-	-	(4.105.066)
Dönem gideri	-	(109.569)	(6.064.380)	(32.910.625)	(668.218)	(2.925.717)	(8.665)	-	(42.687.174)
Çıkışlar	-	-	-	-	102.551	-	-	-	102.551
30 Eylül 2021 itibarıyla kapanış bakiyesi	-	(890.668)	(50.513.940)	(329.691.990)	(2.487.947)	(31.429.215)	(245.335)	-	(415.259.095)
30 Eylül 2021 itibarıyla net defter değeri	33.715.317	1.590.894	193.603.490	458.303.092	4.261.005	22.067.292	157.513	107.641.992	821.340.595

(*) Makine ve teçhizatlara ilişkin dönem amortisman artışının 4.105.066 TL tutarındaki kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 14).

30 Eylül 2021 itibarıyla sigortalanan maddi duran varlık tutarı 1.298.881.214 TL’dir (31 Aralık 2020: 1.298.881.214 TL).

Krediler, Grup’un sahip olduğu merkez binası ile Kocaeli, Kartepe ve Tekirdağ Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalarından ve Çerkezköy’de bulunan arsalarından oluşan taşınmazları üzerinde bulunan, sırasıyla 55.000.000 TL, 20.000.000 TL, 35.000.000 TL, 34.000.000 TL, 8.400.000 TL, 16.200.000 TL ve 12.900.000 TL tutarındaki ipotekler ile güvence altına alınmıştır (Not 18).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

12. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Arazi ve arsalar	Yer altı ve yerüstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>									
1 Ocak 2020 itibarıyla açılış bakiyesi	28.270.583	2.367.912	192.502.572	547.460.155	2.559.336	37.801.253	272.848	17.675.118	828.909.777
Alımlar	-	-	-	-	653.218	4.118.676	-	89.563.242	94.335.136
Çıkışlar	-	-	-	(100.706)	-	-	-	-	(100.706)
Yapılmakta olan yatırımlardan transfer	6.037.196	21.000	7.866.446	32.817.266	-	-	-	(46.741.908)	-
30 Eylül 2020 itibarıyla kapanış bakiyesi	34.307.779	2.388.912	200.369.018	580.176.715	3.212.554	41.919.929	272.848	60.496.452	923.144.207
<u>Birikmiş Amortismanlar</u>									
1 Ocak 2020 itibarıyla açılış bakiyesi	-	(639.990)	(41.035.774)	(257.024.607)	(1.462.406)	(25.329.903)	(233.603)	-	(325.726.283)
Sınıflamalar (*)	-	-	-	(3.267.342)	-	-	-	-	(3.267.342)
Dönem gideri	-	(105.744)	(3.368.867)	(22.082.049)	(297.090)	(2.388.323)	(3.067)	-	(28.245.140)
Değer düşüklüğü karşılığı	-	-	-	(1.228.585)	-	-	-	-	(1.228.585)
Çıkışlar	-	-	-	5.874	-	-	-	-	5.874
30 Eylül 2020 itibarıyla kapanış bakiyesi	-	(745.734)	(44.404.641)	(283.596.709)	(1.759.496)	(27.718.226)	(236.670)	-	(358.461.476)
30 Eylül 2020 itibarıyla net defter değeri	34.307.779	1.643.178	155.964.377	296.580.006	1.453.058	14.201.703	36.178	60.496.452	564.682.731

(*) Makine ve teçhizatlara ilişkin dönem amortisman artışının 3.267.342 TL tutarındaki kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 14).

30 Eylül 2020 itibarıyla sigortalanan maddi duran varlık tutarı 1.297.983.000 TL’dir. (31 Aralık 2019: 1.297.983.000 TL).

Krediler, Grup’un sahip olduğu merkez binası ile Kocaeli, Kartepe ve Tekirdağ Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalarından ve Çerkezköy’de bulunan arsalarından oluşan taşınmazları üzerinde bulunan, sırasıyla 55.000.000 TL, 20.000.000 TL, 35.000.000 TL, 34.000.000 TL, 8.400.000 TL, 16.200.000 TL ve 12.900.000 TL tutarındaki ipotekler ile güvence altına alınmıştır (Not 18).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

12. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

Maddi duran varlıkların amortisman dönemleri, tahmin edilen ömürleri esas alınarak, aşağıda belirtilmiştir:

Yer altı yer üstü düzenleri	25-50 yıl
Binalar	25-50 yıl
Makine, tesis ve cihazlar	4-30 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Demirbaşlar	5 yıl
Özel maliyetler	2-3 yıl

Arazi, arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

13. KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

	Taşıtlar	Makine	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>			
1 Ocak 2021 itibarıyla açılış bakiyesi	46.451.716	16.362.324	62.814.040
Alımlar	39.038.695	410.590	39.449.285
Sınıflamalar (*)	(9.960.780)	-	(9.960.780)
30 Eylül 2021 itibarıyla kapanış bakiyesi	75.529.631	16.772.914	92.302.545
<u>Birikmiş Amortismanlar</u>			
1 Ocak 2021 itibarıyla açılış bakiyesi	(23.140.480)	(395.927)	(23.536.407)
Sınıflamalar (*)	9.960.780	-	9.960.780
Dönem gideri (**)	(12.110.289)	(606.249)	(12.716.538)
Çıkışlar	-	-	-
30 Eylül 2021 itibarıyla kapanış bakiyesi	(25.289.989)	(1.002.176)	(26.292.165)
30 Eylül 2021 itibarıyla net defter değeri	50.239.642	15.770.738	66.010.380

(*) Grup, kiralama sürelerinin dolması nedeniyle kullanım hakkı olmayan varlıklarla ilgili hesap netleştirmeleri yapmıştır. Söz konusu netleştirmelerin kar/(zarar) üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

(**) Dönem amortisman giderinin dağılımı Dipnot 22 ve Dipnot 23'de verilmiştir.

	Taşıtlar	Makine	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>			
1 Ocak 2020 itibarıyla açılış bakiyesi	46.175.002	-	46.175.002
Alımlar	4.651.009	14.602.127	19.253.136
Sınıflamalar (*)	(7.155.003)	-	(7.155.003)
30 Eylül 2020 itibarıyla kapanış bakiyesi	43.671.008	14.602.127	58.273.135
<u>Birikmiş Amortismanlar</u>			
1 Ocak 2020 itibarıyla açılış bakiyesi	(18.379.964)	-	(18.379.964)
Sınıflamalar (*)	7.155.003	-	7.155.003
Dönem gideri (**)	(8.786.492)	(695.339)	(9.481.831)
Çıkışlar	28.966	-	28.966
30 Eylül 2020 itibarıyla kapanış bakiyesi	(19.982.487)	(695.339)	(20.677.826)
30 Eylül 2020 itibarıyla net defter değeri	23.688.521	13.906.788	37.595.309

(*) Grup, kiralama sürelerinin dolması nedeniyle kullanım hakkı olmayan varlıklarla ilgili hesap netleştirmeleri yapmıştır. Söz konusu netleştirmelerin kar/(zarar) üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

(**) Dönem amortisman giderinin dağılımı Dipnot 22 ve Dipnot 23'de verilmiştir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

13. KULLANIM HAKKI VARLIKLARI(devamı)

Kullanım hakkı varlıklarının amortisman dönemleri, taşıtlar için sözleşme süreleri, makineler için tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak, aşağıda belirtilmiştir:

Makine	4-30 yıl
Taşıtlar	5 yıl

14. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Lisans ve Haklar	Müşteri İlişkileri	Geliştirme Maliyetleri	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>				
1 Ocak 2021 itibarıyla açılış bakiyesi	174.083.864	3.730.513	205.087.274	382.901.651
Varlıklar arası yapılan sınıflamalar (*)	-	-	4.105.066	4.105.066
Alımlar (**)	-	-	133.664.964	133.664.964
Yapılmakta olan yatırımlardan transferler	17.347.894	-	(17.347.894)	-
Çıkışlar	(7.988.978)	-	(81.733.639)	(89.722.617)
30 Eylül 2021 itibarıyla kapanış bakiyesi	183.442.780	3.730.513	243.775.771	430.949.064
<u>Birikmiş İtfa Payları</u>				
1 Ocak 2021 itibarıyla açılış bakiyesi	(76.203.871)	(2.331.562)	(17.920.958)	(96.456.391)
Dönem gideri	(10.865.406)	(139.893)	-	(11.005.299)
Çıkışlar	4.162.054	-	-	4.162.054
30 Eylül 2021 itibarıyla kapanış bakiyesi	(82.907.223)	(2.471.455)	(17.920.958)	(103.299.636)
30 Eylül 2021 itibarıyla net defter değeri	100.535.557	1.259.058	225.854.813	327.649.428

(*) Maddi duran varlıklar içerisinde bulunan makine ve teçhizatlara ilişkin dönem amortisman artışının 4.105.066 TL’lik kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 12).

(**) Dönem içi alımlar çoğunlukla işletme içerisinde geliştirilen ve lisansları alınmış ürünlerden oluşmaktadır.

30 Eylül 2021 itibarıyla, dokuz aylık dönemde 2.251.856 TL (30 Eylül 2020: 1.445.463 TL) borçlanma maliyeti özellikli varlıklar üzerinde aktifleştirilmiştir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

14. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Lisans ve Haklar	Müşteri İlişkileri	Geliştirme Maliyetleri	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>				
1 Ocak 2020 itibarıyla açılış bakiyesi	180.284.352	3.730.513	203.153.031	387.167.896
Varlıklar arası yapılan sınıflamalar (*)	-	-	3.267.342	3.267.342
Alımlar (**)	-	-	69.988.824	69.988.824
Yapılmakta olan yatırımlardan transferler	11.515.705	-	(11.515.705)	-
Çıkışlar	(23.348.867)	-	(62.199.817)	(85.548.684)
30 Eylül 2020 itibarıyla kapanış bakiyesi	168.451.190	3.730.513	202.693.675	374.875.378
<u>Birikmiş İtfa Payları</u>				
1 Ocak 2020 itibarıyla açılış bakiyesi	(69.725.918)	(2.145.038)	(17.920.958)	(89.791.914)
Dönem gideri	(11.182.544)	(139.893)	-	(11.322.437)
Çıkışlar	6.132.779	-	-	6.132.779
30 Eylül 2020 itibarıyla kapanış bakiyesi	(74.775.683)	(2.284.931)	(17.920.958)	(94.981.572)
30 Eylül 2020 itibarıyla net defter değeri	93.675.507	1.445.582	184.772.717	279.893.806

(*) Maddi duran varlıklar içerisinde bulunan makine ve teçhizatlara ilişkin dönem amortisman artışının 3.267.342 TL’lik kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 12).

(**) Dönem içi alımlar çoğunlukla işletme içerisinde geliştirilen ve lisansları alınmış ürünlerden oluşmaktadır.

30 Eylül 2020 itibarıyla, dokuz aylık dönemde 1.445.653 TL (30 Eylül 2019: 2.560.296 TL) borçlanma maliyeti özellikli varlıklar üzerinde aktifleştirilmiştir.

Maddi duran varlıklar, kullanım hakkı varlıkları ve maddi olmayan duran varlıkların amortisman giderleri 25.770.153 TL’si (2020: 18.872.307 TL) satılan malın maliyetine, 29.141.506 TL’si (2020: 23.672.348 TL) operasyonel giderlere ve 15.602.418 TL’si (2020: 5.809.414 TL) stoklar üzerine dahil edilmiştir.

Maddi olmayan varlıkların amortisman dönemleri, tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak, aşağıda belirtilmiştir:

Lisans ve haklar	3-15 yıl
Müşteri ilişkileri	20 yıl

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

15. ŞEREFİYE

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Şerefiye	1.782.731	1.782.731

14 Mart 2008 tarihinde, Şirket’in ana hissedarı olan Eastpharma SARL, F. Hoffman – La Roche Ltd (“Roche”) ile Türkiye’de tescil olan sekiz adet Roche ürününün tüm haklarını, yükümlülüklerini ve tedarikini kapsayan “Satın Alma Sözleşmesi” imzalamıştır.

Eastpharma SARL, ayrıca 16 Mayıs 2008 tarihinde, Şirket’e Türkiye’de ek sekiz adet ürün için tescil hakkı veren Lisans ve Tedarik Anlaşması imzalamıştır. Şirket’in ana ortağı olan Eastpharma SARL tarafından imzalanan sözleşmeler kapsamında Deva, söz konusu sözleşmelere taraf olmuştur.

Satın Alma Sözleşmesinin belirli bir geçerlik süresi bulunmamaktadır. Lisans ve Tedarik Anlaşması 5 yıllık bir süreç için geçerlidir. Alım taahhüdü ve anlaşmaya konu olan ürünlerin satışından sorumlu personelin tüm hakları Şirket’in yükümlülüğündedir. Eastpharma SARL anlaşmayı 3 artı 3 yıl daha uzatma hakkını kullanmıştır.

Anlaşmalar Türkiye Rekabet Kurulu tarafından 16 Mayıs 2008 tarihinde onaylanmış ve 19 Eylül 2008 tarihinden itibaren geçerli olmuştur. Şirket’in ana hissedarı olan Eastpharma SARL, söz konusu 16 adet ürünün Türkiye’deki kullanım hakkı ve ruhsatlarını Deva Holding A.Ş.’ye devretmiştir.

Anlaşmalara konu olan hakların alım fiyatı, Şirket’in devrolan satış personelinin kıdem tazminatları ve izin karşılığı ile netleştirilerek, nakit 18.897.646 TL olarak gerçekleşmiştir. Değer düşüklüğüne ilişkin çalışmalar 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yapılmış olup, değer düşüklüğü olduğuna dair bir belirtiye rastlanmamıştır (Not 2).

İşletme birleşmesi sonucu oluşan şerefiyenin tamamı “beşeri ilaç” bölümüne ait olup, 30 Eylül 2021 itibarıyla dağıtılmayan bir tutar bulunmamaktadır.

Şerefiye değer düşüklüğü testinde kullanılan varsayımlardaki değişikliklere duyarlılığı

Gelecekteki nakit akışlarının net bugünkü değeri hesaplanırken, uzun vadedeki büyüme oranı ve reeskont oranları tahminleri dikkate alınmıştır. Orijinal varsayımda, %7,7 olarak alınan uzun vadeli büyüme oranının %6,7 olarak kabul edilmesi durumunda, geri kazanılabilir değer, şerefiye dahil edilmiş nakit üreten birimin defter değerinin üzerinde kalmakta, değer düşüklüğü karşılığı gerekmemektedir. Orijinal varsayımda, %21,3 olarak alınan indirgeme oranının %22,3 olarak kabul edilmesi durumunda, geri kazanılabilir değer, şerefiye ve marka değeri dahil edilmiş nakit üreten birimin defter değerinin üzerinde kalmakta, değer düşüklüğü karşılığı gerekmemektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

16. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Kısa Vadeli Devlet Teşvik ve Yardımları (*)	1.991.889	1.870.021
	<u>1.991.889</u>	<u>1.870.021</u>
	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Uzun Vadeli Devlet Teşvik ve Yardımları (*)	48.051.780	46.220.036
	<u>48.051.780</u>	<u>46.220.036</u>

(*) Grup geliştirme giderleri dolayısıyla devlet teşviği almaktadır. Kısa/uzun vadeli devlet teşvik ve yardımları bakiyesi TÜBİTAK’tan elde edilen teşvik geliri tahakkukundan oluşmaktadır. Teşvik varlıkları ilişkili olduğu için ertelenen gelir olarak kaydedilmektedir ve varlığın faydalı ömrü süresince gelir tablosunda giderleştirilecek itfa paylarını netleyecek şekilde gelir tablosuna aktarılacaktır.

30 Eylül 2021 tarihinde sona eren dönem içerisinde Grup, geliştirme giderlerine ilişkin 9.138.396 TL devlet teşviği almıştır (30 Eylül 2020: 6.912.772 TL).

Grup’un 30 Eylül 2021 itibarıyla TÜBİTAK onaylı ve devam eden 8 adet Ar-Ge projesi bulunmaktadır. Devam eden 6 projenin onayı 2019 yılında, 2 projenin onayı 2020 yılında alınmıştır. 2021 yılı içerisinde toplam 134.998.777 TL’lik teşvikli Ar-Ge harcaması gerçekleşmiştir.

Şirket adına Mayıs 2010 itibarıyla 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında kanun kapsamında Ar-ge Merkezi Belgesi alınmıştır. TÜBİTAK onaylı ve Ar-Ge Merkezi kapsamındaki projeler için, belirli oranlarda nakdi destek alınmakta, vergi ve SGK indirimi sağlanmaktadır. Kesinleşen ve Şirket’e ödenen nakdi destekler, her bir proje kapsamında sunulan dönemsel harcamaların mahiyetinin TÜBİTAK tarafından değerlendirilmesi suretiyle belirlenmektedir. Desteklenmesi uygun bulunan harcamaların, toplam tutarlarının %60’ı nakdi destek olarak ödenmektedir.

Deva Çerkezköy tesisleri için 17 Nisan 2018 tarihinde alınmış olan 136611 nolu teşvik belgesi kapsamında, 2021 yılında 5.700.602 TL harcama gerçekleşmiştir.

Deva Kartepe tesisi için 30 Ekim 2018 tarihinde alınmış olan 501317 nolu teşvik belgesi kapsamında, 2021 yılında 33.039.517 TL harcama gerçekleşmiştir.

Deva Çerkezköy tesisleri için 26 Mayıs 2021 tarihinde alınmış olan 525422 nolu teşvik belgesi kapsamında, 2021 yılında 45.567.844 TL harcama gerçekleşmiştir.

Şirketin ayrıca Tübitak programı kapsamında desteklenmekte olan biyoteknoloji projesi bulunmaktadır. Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme 1007 Programınca desteklenen bu proje için 2016 yılında 2.521.228 TL, 2017 yılında 1.368.742 TL avans ödemesi ve 151.870 TL’lik ek destek ödemesi, 2018 yılında 1.232.101 TL ile 1.455.710 TL, 2019 yılında ise 525.113 TL ile 222.408 TL avans ödemesi, 2020 yılında ise 202.684 TL avans ödemesi Tübitak’tan alınmıştır. Bu projede, destek kapsamına alınan harcamalarından desteklenmeye uygun görülen tutarları, ekipmanlar için %40, desteklenmesine karar verilen diğer harcamalar ise %100 nisbetinde desteklenmektedir.

Teşvik kapsamındaki harcamaların KDV ve gümrük vergisi muafiyeti ve diğer vergiler yönünden muhtelif avantajları bulunmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

17. KARŞILIKLAR

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Kısa vadeli karşılıklar</u>		
Fiyat değişikliği / düzenlemesi sonrası oluşan satış iadelerine dair gider tahakkukları	2.482.265	2.575.402
Tahakkuk eden satış iskontosu	14.670.175	7.510.140
Dava karşılıkları	9.013.167	6.513.062
Diğer gider karşılıkları	20.888.675	15.735.166
	<u>47.054.282</u>	<u>32.333.770</u>

	Fiyat düzenlemesi sonrası oluşan satış iadelerine dair gider tahakkukları	Tahakkuk eden satış iskontosu	Dava karşılıkları (*)	Toplam
1 Ocak 2021 itibarıyla	2.575.402	7.510.140	6.513.062	16.598.604
İlave karşılık	84.116	50.651.508	6.751.651	57.487.275
Dönem içinde yapılan ödemeler	-	(34.325.821)	(3.568.195)	(37.894.016)
Konusu kalmayan karşılık	(177.253)	(9.165.652)	(683.351)	(10.026.256)
30 Eylül 2021 itibarıyla	<u>2.482.265</u>	<u>14.670.175</u>	<u>9.013.167</u>	<u>26.165.607</u>
1 Ocak 2020 itibarıyla	2.129.031	11.721.194	6.977.360	20.827.585
İlave karşılık	655.063	41.212.498	4.194.377	46.061.938
Dönem içinde yapılan ödemeler	-	(29.946.590)	(3.058.277)	(33.004.867)
Konusu kalmayan karşılık	-	(10.888.590)	(2.048.118)	(12.936.708)
30 Eylül 2020 itibarıyla	<u>2.784.094</u>	<u>12.098.512</u>	<u>6.065.342</u>	<u>20.947.948</u>

(*) Karşılıklar Grup aleyhine açılmış iş davaları ve vergi cezalarına ilişkin dava tutarlarını içermektedir. İş davaları, ayrılan personelin açtığı işe iade, iş akdinden doğan alacak ve iş akdinden doğan tazminat davalarına ilişkin davalardan oluşmakta; vergi davaları ise cezalı katma değer vergisi, kurumlar vergisi, damga vergisi, geçici vergi ile gecikme cezası ve vergi ziyayı konularından oluşmaktadır.

Grup, dönem içerisinde olağan faaliyetleri dâhilinde birden çok davaya davalı ve davacı olarak taraf olmuştur. Bu kapsamda Grup Yönetimi, 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla, karşılık ayrılan 9.013.167 TL (30 Eylül 2020: 6.065.342 TL) tutarındaki 156 adet dava karşılığı dışındaki davalara ilişkin olarak bağımsız hukuk danışmanlarından alınan görüşler doğrultusunda zarara uğrama olasılığını düşük olarak değerlendirmektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

18. TAAHHÜTLER

30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihleri itibarıyla Grup’un teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

Grup Tarafından Verilen TRİ’ler	30 Eylül 2021			
	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	23.849.536	637.333	828.703	9.666.581
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	181.500.000	-	-	181.500.000
	205.349.536	637.333	828.703	191.166.581
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı	4.400.000	-	-	4.400.000
D. Diğer Verilen TRİ’lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
Toplam	209.749.536	637.333	828.703	195.566.581
	31 Aralık 2020			
	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	20.936.166	595.994	828.703	9.096.401
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	181.500.000	-	-	181.500.000
	202.436.166	595.994	828.703	190.596.401
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı	5.300.000	-	-	5.300.000
D. Diğer Verilen TRİ’lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
Toplam	207.736.166	595.994	828.703	195.896.401

Şirket’in vermiş olduğu diğer TRİ’lerin özkaynaklara oranı 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla %0’dır (31 Aralık 2020: %0).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

19. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Personele ödenecek ücretler	1.245.636	435.455
Ödenecek vergi ve fonlar	4.333.615	5.418.985
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	6.565.379	4.688.046
	<u>12.144.630</u>	<u>10.542.486</u>

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Kullanılmayan izin karşılığı	6.908.970	7.551.726
Satış prim karşılığı	4.978.817	4.379.187
Diğer borç ve gider karşılıkları	33.715.342	29.477.608
	<u>45.603.129</u>	<u>41.408.521</u>

Grup, kullanılmamış izinleri, bir yıllık dönem içerisinde çalışanlarına kullanılabileceğinden, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar hesabında takip etmektedir.

	Kullanılmayan izin karşılığı	Satış prim karşılığı	Toplam
1 Ocak 2021 itibarıyla karşılık	7.551.726	4.379.187	11.930.913
Dönem içinde eklenen karşılık	3.269.183	10.100.986	13.370.169
Dönem içi ödemeler	(3.911.939)	(9.501.356)	(13.413.295)
30 Eylül 2021 itibarıyla karşılık	<u>6.908.970</u>	<u>4.978.817</u>	<u>11.887.787</u>
1 Ocak 2020 itibarıyla karşılık	6.730.923	3.963.309	10.694.232
Dönem içinde eklenen karşılık	4.688.354	7.137.002	11.825.356
Dönem içi ödemeler	(4.737.724)	(9.105.542)	(13.843.266)
30 Eylül 2020 itibarıyla karşılık	<u>6.681.553</u>	<u>1.994.769</u>	<u>8.676.322</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

19. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem tazminatı karşılıkları

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı Yasalar ile Değişik 60’ıncı Maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun’dan çıkarılmıştır.

30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla ödenebilir kıdem tazminatı, aylık 8.284,51 TL (31 Aralık 2020: 7.117,17 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Grup’un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 (“Çalışanlara Sağlanan Faydalar”), Grup’un yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla, mali tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, yıllık %9 enflasyon ve %13 faiz oranı varsayımlarına göre yaklaşık %3,67 olarak elde edilen reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2020: %3,67). Emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan tahmini oran da %88,16 (2020: %88,09) olarak dikkate alınmıştır. Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup’un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren geçerli olan 8.284,51 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Kıdem tazminatındaki değişim aşağıdaki şekildedir:

	2021	2020
1 Ocak itibarıyla karşılık	33.218.834	27.558.748
Hizmet maliyeti	8.279.553	6.396.972
Faiz maliyeti	797.802	846.324
Ödenen kıdem tazminatları	(2.600.449)	(1.743.463)
30 Eylül itibarıyla karşılık	39.695.740	33.058.581

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

20. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Diğer Dönen Varlıklar</u>		
Devreden KDV	-	3.954.202
Diğer KDV	459.982	1.656.883
	<u>459.982</u>	<u>5.611.085</u>

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler</u>		
Ödenecek vergi ve fonlar	11.783.426	9.040.869
Diğer KDV	298.781	581.954
	<u>12.082.207</u>	<u>9.622.823</u>

21. ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR

Sermaye

Ortaklar	%	30 Eylül 2021	%	31 Aralık 2020
Eastpharma SARL	82,2	164.424.760	82,2	164.424.760
Halka açık kısım	17,8	35.594.528	17,8	35.594.528
Nominal sermaye	100,0	200.019.288	100,0	200.019.288
Sermaye düzeltme farkları		140.080.696		140.080.696
Geri alınan paylar (-)		(28.847)		(28.847)
Düzeltilmiş sermaye		<u>340.071.137</u>		<u>340.071.137</u>

Adi hisse senedi

Her C grubu payın bir oy hakkı vardır. Kar dağıtımı; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ana sözleşme hükümlerine göre, Yönetim Kurulu’nca alınan kararın Genel Kurul’ca onaylanması suretiyle yapılır.

İmtiyazlı hisse senedi

Her A ve B grubu imtiyazlı payın, adi hisse senedinin on katı oy hakkı vardır. Şirket’in ana sözleşmesine göre safi kardan %5 kanuni yedek akçe ile ödenmesi gereken vergiler ayrıldıktan ve ödenmiş sermayenin %6’sı oranında bir indirim yapıldıktan sonra bulunacak meblağın %10’u A grubu imtiyazlı hisse senedi sahiplerine müktesep hak olarak verilir. Geriye kalan karın tamamı veya bir kısmı, normal hisselerle her hisseye eşit miktarda dağıtılmak üzere tahsis edilebilir.

A ve B hisselerinin şirket tasfiyesi sırasında herhangi bir imtiyazı bulunmamaktadır. Tasfiye Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre yapılır. Şirket’in 27 Nisan 2007 tarihinde yapılan Genel Kurul Toplantısında; hisse senetlerinin nominal değeri 5274 sayılı TTK’da değişiklik yapılmasına dair kanun kapsamında 1 Kr olarak değiştirilmiş olup bunun sonucunda toplam 100 adet olan imtiyazlı paylar 10 adete indirilmiştir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

21. ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Sermaye (devamı)

30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 itibarıyla sermaye ve benzeri özkaynaklar altında gösterilen kalemlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Sermaye	200.019.288	200.019.288
Paylara ilişkin primler/iskontolar	2.870.803	2.870.803
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	150.864.955	150.864.955
Geri alınan paylar (-)	(28.847)	(28.847)
	<u>353.726.199</u>	<u>353.726.199</u>

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Yasal yedekler Türk Ticaret Kanunu’na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır ve hissedarlara dağıtılamazlar. Birinci tertip yasal yedekler, tüm yedekler tarihi ödenmiş sermayenin %20’sine erişene kadar, geçmiş dönem ticari karından yıllık %5 oranında ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımlarından yıllık %10 oranında ayrılır.

SPK’nın 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan gereklilikleri uyarınca enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo denkleştirme işleminde ortaya çıkan ve “geçmiş yıllar zararı”nda izlenen tutarı, SPK’nın kar dağıtımına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, enflasyona göre düzeltilmiş finansal tablolara göre dağıtılabilecek kar rakamı bulunurken indirim kalemi olarak dikkate alınmaktaydı. Bununla birlikte, “Geçmiş yıllar zararları”nda izlenen söz konusu tutar, varsa dönem karı ve dağıtılmamış geçmiş yıl karları, kalan zarar miktarının ise sırasıyla olağanüstü yedek akçeler, yasal yedek akçeler, özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan sermaye yedeklerinden mahsup edilmesi mümkün bulunmaktaydı.

Yine 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan uygulama uyarınca, enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo düzenlenmesi sonucunda özkaynak kalemlerinden “Sermaye, Emisyon Primi, Yasal yedekler, Statü yedekleri, Özel yedekler ve Olağanüstü yedek” kalemlerine bilançoda kayıtlı değerleri ile yer verilmekte ve bu hesap kalemlerinin düzeltilmiş değerleri toplu halde özkaynak grubu içinde “Özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları” hesabında yer almaktaydı. Tüm özkaynak kalemlerine ilişkin “Özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları” sadece bedelsiz sermaye artırımını veya zarar mahsubunda, olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri ise, bedelsiz sermaye artırımını; nakit kar dağıtımını ya da zarar mahsubunda kullanılabilmektedir.

Yabancı para çevrim farkları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıkların finansal tabloları, KGK tarafından yayımlanmış TMS/TFRS’ler uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası’na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları kalemi altında muhasebeleştirilmektedir.

Geçmiş yıl karları

Grup’un 30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihlerinde sırasıyla 1.041.162.023 TL ve 488.354.120 TL tutarında geçmiş yıl karı bulunmaktadır. Geçmiş yıl karları içerisinde 30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla 26.410.082 TL olağanüstü yedek bulunmaktadır (31 Aralık 2020: 26.410.082 TL).

1 Nisan 2021 tarihinde yapılan 2020 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısında, 2020 yılı için 200.019.288 TL sermayeyi temsil eden pay sahiplerine hukuki durumlarına bağlı olarak brüt %10; net %8,5 oranında toplam 98.640.781 TL (1 TL tutarındaki paya brüt 0,10 TL/Krş, net 0,085 TL/Krş) Kar Payı ödenmesine, Kar Paylarının 12 Nisan 2021 tarihinden itibaren nakden dağıtılmasına karar verildi

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

22. SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
<u>Hasılat (net)</u>				
Beşeri ilaç satış geliri	1.448.752.321	1.173.192.573	489.534.556	376.298.974
Veteriner ve tarım ilaçları satış geliri	123.913.651	95.885.409	33.464.242	33.923.026
Diğer gelirler	16.768.502	53.098.631	4.194.632	23.345.753
	<u>1.589.434.474</u>	<u>1.322.176.613</u>	<u>527.193.430</u>	<u>433.567.753</u>
	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
<u>Satışların maliyeti</u>				
İlk madde ve malzeme gideri	(438.409.659)	(414.340.174)	(125.327.502)	(118.576.245)
Direkt işçilik gideri	(35.723.962)	(30.379.578)	(11.489.015)	(9.133.844)
Genel üretim giderleri	(207.855.833)	(174.054.406)	(69.581.516)	(57.545.476)
Amortisman giderleri (Not 12)	(25.770.153)	(18.872.307)	(11.269.840)	(8.355.864)
Yarı mamul stoklarındaki değişim(*)	5.045.634	(2.199.144)	6.412.325	6.565.324
Mamul stoklarındaki değişim(*)	47.097.977	47.255.052	12.443.897	(2.690.494)
	<u>(655.615.996)</u>	<u>(592.590.557)</u>	<u>(198.811.651)</u>	<u>(189.736.599)</u>
Satılan ticari mal ve hizmet maliyeti(**)	<u>(22.631.988)</u>	<u>(21.941.505)</u>	<u>(6.938.852)</u>	<u>(10.649.765)</u>
	<u>(678.247.984)</u>	<u>(614.532.062)</u>	<u>(205.750.503)</u>	<u>(200.386.364)</u>

(*) Stoklar üzerine 15.602.418 TL amortisman gideri dahil edilmiştir (2020: 5.809.414 TL).

(**) Satılan ticari mal ve hizmet maliyetini, Saba İlaç ürünlerinin üretimi ve Saba İlaç’a verilen fason hizmet maliyeti oluşturmaktadır. Saba İlaç’a dönem içerisinde satış tutarı 35.796.428 TL’dir (Not 6).

23. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Pazarlama giderleri (-)	(176.004.437)	(121.945.562)	(58.680.474)	(32.052.815)
Genel yönetim giderleri (-)	(135.203.154)	(96.046.042)	(45.206.007)	(33.517.117)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(43.843.347)	(62.938.436)	(21.114.790)	(25.696.069)
	<u>(355.050.938)</u>	<u>(280.930.040)</u>	<u>(125.001.271)</u>	<u>(91.266.001)</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

23. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (devamı)

i) Araştırma ve Geliştirme Giderleri Detayı

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Personel giderleri	(34.447.538)	(24.335.636)	(11.292.904)	(8.424.716)
İptal edilen projeler ve diğer giderler	(43.728.374)	(62.938.437)	(21.013.866)	(25.696.069)
	(78.175.912)	(87.274.073)	(32.306.770)	(34.120.785)
Personel ile ilgili aktifleştirilen geliştirme maliyetleri	34.332.565	24.335.637	11.191.980	8.424.716
	(43.843.347)	(62.938.436)	(21.114.790)	(25.696.069)

30 Eylül 2021 itibarıyla 31.849.202 TL’si maddi duran varlık, 114.926.981 TL’si maddi olmayan duran varlık olmak üzere toplamda 146.776.183 TL araştırma ve geliştirme harcaması gerçekleşmiştir (30 Eylül 2020: 82.548.680 TL). Bu bakiyenin 134.998.777 TL’si bilanço tarihi itibarıyla teşvik kapsamındadır (30 Eylül 2020: 73.948.364 TL). Söz konusu toplam harcama tutarının 34.332.565 TL’lik kısmı personel giderleriyle ilgili maliyetlerden oluşmak üzere toplam 145.155.329 TL’lik kısmı aktifleştirilmiştir. 30 Eylül 2021 itibarıyla 43.728.374 TL iptal edilen projeler ve diğer giderler tutarının 1.620.854 TL’si 2021 yılı girişlerinden harcanmıştır.

ii) Pazarlama Giderleri Detayı

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Personel giderleri	(75.028.353)	(44.118.565)	(24.669.228)	(8.967.338)
Amortisman gideri	(12.033.662)	(9.539.231)	(4.377.051)	(3.213.355)
İsim hakkı gideri	(37.039.464)	(34.286.034)	(14.524.901)	(12.025.867)
Kira gideri	(476.681)	(601.440)	(321.641)	(7.552)
Seyahat-ulaşım-konaklama giderleri	(4.152.766)	(2.662.539)	(1.564.868)	(261.381)
Danışmanlık giderleri	(4.124.515)	(3.051.606)	(1.178.651)	(1.088.956)
Promosyon ürün ve reklam giderleri	(16.297.641)	(11.516.857)	(7.403.325)	(1.754.867)
Enerji giderleri	(2.025.295)	(1.032.894)	(816.188)	(277.381)
Gümrük giderleri	(3.896.817)	(4.456.735)	(553.518)	(1.108.004)
İhracat komisyonları	(3.817.934)	(310.364)	(646.922)	(267.460)
Taşeron giderleri	(3.531.143)	(2.604.168)	(1.367.979)	(1.051.635)
Malzeme kullanımları	(2.261.426)	(2.059.024)	(679.542)	(469.420)
Diğer giderler	(11.318.740)	(5.706.105)	(576.660)	(1.559.599)
	(176.004.437)	(121.945.562)	(58.680.474)	(32.052.815)

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

23. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (devamı)

iii) Genel Yönetim Giderleri Detayı

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Personel giderleri	(97.518.933)	(57.124.190)	(31.483.882)	(18.230.001)
Amortisman gideri	(17.107.844)	(14.133.117)	(6.003.580)	(4.861.935)
Kira gideri	(302.186)	(487.160)	(143.926)	(329.050)
Seyahat-ulaşım-konaklama giderleri	(1.536.669)	(1.218.130)	(721.595)	(626.611)
Danışmanlık giderleri	(16.688.530)	(8.875.271)	(5.754.349)	(3.037.944)
Promosyon ürün ve reklam giderleri	(165.346)	(276.952)	(19.304)	(57.541)
Diğer giderler	(5.926.297)	(17.715.701)	(2.413.042)	(7.683.595)
	<u>(139.245.805)</u>	<u>(99.830.521)</u>	<u>(46.539.678)</u>	<u>(34.826.677)</u>
Personel ile ilgili aktifleştirilen geliştirme maliyetleri	4.042.651	3.784.479	1.333.671	1.309.560
	<u>(135.203.154)</u>	<u>(96.046.042)</u>	<u>(45.206.007)</u>	<u>(33.517.117)</u>

24. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Personel giderleri	(206.994.824)	(125.578.391)	(67.446.014)	(35.622.055)
Amortisman gideri (Not 12)	(29.141.506)	(23.672.348)	(10.380.631)	(8.075.290)
İsim hakkı gideri (*)	(37.039.464)	(34.286.034)	(14.524.901)	(12.025.867)
Kira gideri	(778.867)	(1.088.600)	(465.567)	(336.602)
Promosyon ürün ve reklam giderleri	(16.462.987)	(11.793.809)	(7.422.629)	(1.812.408)
Seyahat-ulaşım-konaklama giderleri	(5.689.435)	(3.880.669)	(2.286.463)	(887.992)
Danışmanlık giderleri	(20.813.045)	(11.926.877)	(6.933.000)	(4.126.900)
Enerji giderleri	(2.025.295)	(1.032.894)	(816.188)	(277.381)
Gümrük giderleri	(3.896.817)	(4.456.735)	(553.518)	(1.108.004)
İhracat komisyonları	(3.817.934)	(310.364)	(646.922)	(267.460)
Taşeron giderleri	(3.531.143)	(2.604.168)	(1.367.979)	(1.051.635)
Malzeme kullanımları	(2.261.426)	(2.059.024)	(679.542)	(469.420)
İptal edilen projeler karşılığı	(43.728.374)	(62.938.437)	(21.013.866)	(25.696.069)
Diğer giderler	(17.245.037)	(23.421.806)	(2.989.702)	(9.243.194)
	<u>(393.426.154)</u>	<u>(309.050.156)</u>	<u>(137.526.922)</u>	<u>(101.000.277)</u>
Personel ile ilgili aktifleştirilen geliştirme maliyetleri	38.375.216	28.120.116	12.525.651	9.734.276
	<u>(355.050.938)</u>	<u>(280.930.040)</u>	<u>(125.001.271)</u>	<u>(91.266.001)</u>

(*) İsim hakkı giderinin 36.958.921 TL’lik kısmı Roche ürünlerinin satışından dolayı Eastpharma S.A.R.L’a dönem içerisinde ödenen tutarı göstermektedir. Eastpharma SARL 2008 yılında alınan 17 Roche ürününün hali hazırda 9 tanesinin Türkiye’deki haklarını elinde bulundurmaktadır. EastPharma S.A.R.L. ayrıca 1 adet Roche ürününün Türkiye dışında 17 ülkedeki haklarını da elinde bulundurmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

25. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER / (GİDERLER)

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	96.144.040	123.879.216	2.293.287	71.202.989
Reeskont faiz gelirleri	109.015	68.429	21.488	68.429
Komisyon geliri (*)	432.102	325.902	119.930	103.840
Faiz gelirleri	13.971.994	4.896.364	2.910.371	2.012.946
Diğer gelirler	11.496.855	15.915.214	3.270.209	2.453.593
	<u>122.154.006</u>	<u>145.085.125</u>	<u>8.615.285</u>	<u>75.841.797</u>

(*) Komisyon gelirinin içinde Grup’un ilişkili şirketi Saba İlaç A.Ş’ye verilen hizmetlerden elde edilen gelir 432.102 TL. (30 Eylül 2020: 325.902 TL) (Not 6).

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri	(9.341.422)	(12.388.466)	(46.602)	(6.686.385)
Reeskont faiz giderleri	-	(29.446)	-	-
Diğer giderler	(11.233.787)	(9.351.200)	1.221.843	(1.041.261)
	<u>(20.575.209)</u>	<u>(21.769.112)</u>	<u>1.175.241</u>	<u>(7.727.646)</u>

26. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER / (GİDERLER)

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Sabit kıymet satış karı	13.495.337	3.472.233	2.636.420	1.383.389
Sabit kıymet satış zararı	(3.116)	-	(3.116)	-
	<u>13.492.221</u>	<u>3.472.233</u>	<u>2.633.304</u>	<u>1.383.389</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

27. FİNANSMAN GİDERLERİ

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020	1 Temmuz- 30 Eylül 2021	1 Temmuz- 30 Eylül 2020
Banka kredileri faiz giderleri	(126.853.257)	(63.524.559)	(51.049.658)	(20.627.271)
Kiralama yükümlülüğüne ilişkin faiz giderleri	(3.698.051)	(3.264.561)	(1.834.755)	(1.284.269)
Tahvil faiz ve masraf giderleri	(32.003.168)	(21.387.622)	(10.912.257)	(9.333.694)
Toplam faiz giderleri	(162.554.476)	(88.176.742)	(63.796.670)	(31.245.234)
Eksi: duran varlıkların maliyetine dahil edilen tutar	2.251.856	1.445.643	1.123.273	769.331
	(160.302.620)	(86.731.099)	(62.673.397)	(30.475.903)
Net kur farkı gideri	(490.166)	(4.908.255)	22.525	(2.384.602)
Türev finansal araç gelirleri	20.973.344	15.105.437	(4.302.978)	14.001.692
Diğer finansman giderleri	(3.349.368)	(1.844.580)	(836.846)	(542.370)
	(143.168.810)	(78.378.497)	(67.790.696)	(19.401.183)

28. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla Grup'un bağlı ortaklıklarının faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye’de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde yıl sonunda beyan edilen matrahlar üzerinden %25 oranında (2022 yılı vergilendirme dönemi için %23 ve 2023 vergilendirme dönemi için % 20 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihleri itibarıyla vergi karşılığı yürürlükteki vergi mevzuatı çerçevesinde ayrılmıştır.

Şirket’in aktifinde iki yıldan uzun süre ile tutulan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı ile aynı süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançların %50’lik kısmı Kurumlar Vergisi Kanunu’nda öngörüldüğü üzere sermayeye eklenmesi veya 5 yıl süre ile pasifte özel bir fon hesabında tutulması şartı ile vergiden istisnadır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

28. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi (devamı)

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Vergi varlık ve yükümlülükleri

Kurumlar vergisi

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki Türkiye’de ve diğer ülkelerde kurulmuş bağlı ortaklık, iştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları, faaliyetlerini sürdürdükleri ülkelerin yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye’de, Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK)’nın 32 nci maddesine göre kurumlar vergisi oranı %20’dir. Bu oran, KVK’nın geçici 10 uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançları için %22 olarak uygulandıktan sonra 2021 yılı başında kanuni oran olan %20’ye dönmüştü. 7316 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 11 inci maddesi ile KVK’ya eklenen geçici 13 üncü madde ile bir kez daha kurumlar vergisi oranı 2 yıllık süre için yükseltilmiş bulunmaktadır. Söz konusu geçici maddeye göre, kanuni kurumlar vergisi oranı olan %20 oranı, kurumların 2021 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %25, 2022 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için ise %23 olarak uygulanacaktır. Yeni bir kanuni düzenleme yapılmadığı taktirde, KVK’nın 32 nci maddesi devreye girecek ve kurumlar vergisi oranı 2023 başından itibaren tekrar kanuni seviyesi olan %20’ye düşecektir. Söz konusu kanun kapsamında, 30 Eylül 2021 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2021’de vergi etkisi oluşturacak kısmı için %25, 2022’de vergi etkisi oluşturacak kısmı için %23 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır.

Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar ödenmektedir.

Şirketler mali karları üzerinden %25 (2020 - %22) oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 17’inci gününe kadar beyan edip on yedinci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türkiye’de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye’de mukim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup’un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. 30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihli finansal durum tablolarında ödenecek vergi tutarları her bir Bağlı Ortaklık için netleştirilmiş olup, konsolide finansal tablolarda ayrı sınıflandırılmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

28. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Cari vergi yükümlülüğü:</u>		
Cari kurumlar vergisi karşılığı	2.781.864	3.467.589
Eksi: Peşin ödenen vergi ve fonlar	(2.190.007)	(3.350.877)
Matrah artırımı sonucu kurumlar vergisi karşılığı (*)	712	712
	<u>592.569</u>	<u>117.424</u>

(*) Vergi ve diğer bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin 7143 sayılı Kanun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş ve 18 Mayıs 2018 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Söz konusu kanun hükümlerine göre; Grup, yasal süresi içinde kurumlar vergisi açısından 2016 ve 2017 yılları için, matrah artırımı hükümlerinden yararlanmıştır. Söz konusu yıllarla sınırlı olmak kaydıyla mali kar çıkan yıllarda kurumlar vergisi matrahı yasa çerçevesince belirli oranlarda artırılmış ve üzerinden %15 oranında kurumlar vergisi hesaplanmıştır.

Matrah artırımına gidilen yıllarla ilgili olarak, yasa gereği kurumlar vergisi kapsamında yeni bir vergi incelemesi olmayacaktır.

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020
<u>Vergi geliri aşağıdakilerden oluşmaktadır:</u>		
Cari vergi (gideri)	(2.774.765)	(6.126.459)
Ertelenmiş vergi geliri	17.221.063	13.605.603
Toplam vergi geliri	<u>14.446.298</u>	<u>7.479.144</u>

Dönem vergi giderinin dönem karı ile mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020
Faaliyetlerden elde edilen vergi öncesi kar	528.037.760	475.124.260
Geçerli vergi oranı	%25	%22
Hesaplanan vergi	(132.009.440)	(104.527.337)
Vergi etkisi:		
- kanunen kabul edilmeyen giderler	(18.466)	1.028.543
- araştırma ve geliştirme indirimleri	22.510.866	11.632.724
- yatırım teşvik indirimleri	119.670.418	105.172.967
- vergi oranının %22’den %25’e değişimi (geçerlilik tarihi 1 Temmuz 2021)	5.428.367	-
- diğer	(1.135.447)	(5.827.753)
Gelir tablosundaki vergi karşılığı geliri	<u>14.446.298</u>	<u>7.479.144</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

28. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS’ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %25’dir (2020: %22).

Türkiye’de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

Bilançoda ertelenmiş vergi bakiyeleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
<u>Ertelenmiş vergi varlıkları / (yükümlülükleri):</u>		
Maddi ve maddi olmayan varlıkların değerleme ve amortisman farkları	(10.050.664)	(10.813.894)
Kıdem tazminatı karşılığı	7.939.148	6.643.767
Stoklar	24.654.644	14.207.525
Kullanılmamış izin karşılığı	1.727.242	1.510.345
Fiyat düzenlemesi sonrası oluşan satış iadelerine dair gider tahakkukları	620.566	515.080
Beklenen zarar karşılığı	1.982.431	1.437.198
Dava karşılığı	1.991.001	1.302.612
Diğer	10.419.868	7.260.540
	<u>39.284.236</u>	<u>22.063.173</u>

30 Eylül 2021 ve 2020 tarihleri itibarıyla sona eren dönem içindeki ertelenmiş vergi varlıkları hareketi aşağıda verilmiştir:

<u>Ertelenmiş vergi varlığı / (yükümlülüğü) hareketleri:</u>	2021	2020
1 Ocak itibarıyla açılış bakiyesi	22.063.173	13.959.009
Gelir tablosunda muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi geliri	17.221.063	13.605.603
30 Eylül itibarıyla kapanış bakiyesi	<u>39.284.236</u>	<u>27.564.612</u>

Bilanço tarihi itibarıyla, Grup’un ileriki dönemlerde karlarından mahsup edilmek üzere devreden vergi zararları bulunmamaktadır (30 Eylül 2020 Yoktur.).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. PAY BAŞINA KAZANÇ

	1 Ocak- 30 Eylül 2021	1 Ocak- 30 Eylül 2020
Pay başına kazanç		
Ana ortaklığa ait net dönem karı	542.484.058	482.603.404
Tedavüldeki hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	20.001.928.778	20.001.928.778
Pay başına düşen basit ve hisse başına bölünmüş kazanç (TL)	0,0271	0,0241

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

(a) Sermaye risk yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karlılığını artırmayı hedeflemektedir.

Grup’un sermaye yapısı 5’inci Not’ta açıklanan kredileri de içeren finansal borçlar, 4’üncü Not’ta açıklanan nakit ve nakit benzerleri ve sırasıyla 21’inci Not’ta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri ve geçmiş yıl karlarını da içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihleri itibarıyla özkaynakların finansal borçlara oranı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Finansal borçlar	1.408.221.464	1.093.721.488
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	(903.251.544)	(609.464.914)
Net borç	504.969.920	484.256.574
Toplam özkaynak	2.081.355.532	1.634.382.554
Toplam sermaye	2.586.325.452	2.118.639.128
Net borç / Toplam sermaye oranı	%20	%23

Grup’un sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler üst yönetim tarafından 3 aylık dönemde değerlendirilir. Üst yönetim değerlendirmelerine dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle olduğu kadar, temettü ödemeleri, yeni hisse ihracı yoluyla dengede tutulması amaçlanmaktadır.

Grup’un genel stratejisi önceki dönemden bir farklılık göstermemektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akışı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup’un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır.

Risk yönetimi, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar doğrultusunda vadeli alım/satım sözleşmeleri ile yürütülmektedir. Politika ve riskler Denetim Kurulu tarafından düzenli olarak izlenmektedir. Bu uygulamanın bir sonucu olarak Grup düzenli olarak risk performansı değerlendirmesi yapmaktadır.

(b.1) Kredi riski yönetimi

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Grup’a finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır. Grup, işlemlerini yalnızca kredi güvenilirliği olan taraflarla gerçekleştirme ve mümkün olduğu durumlarda teminat elde etme yoluyla kredi riskini azaltmaya çalışmaktadır. Grup’un maruz kaldığı kredi riskleri; müşterilerin finansal durumları ve kredi limitlerinin risk yönetimi komitesi tarafından takip edilerek ayda bir kez gözden geçirilmesiyle takip edilmektedir.

İç derecelendirme bilgilerine göre değerlendirilen vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların kredi kalitesi aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2021	31 Aralık 2020
Ticari alacaklar		
İç derecelendirme bilgilerine göre;		
A Grubu Müşteriler	592.232.244	452.735.358
B Grubu Müşteriler	45.344.391	24.368.372
C Grubu Müşteriler	90.879.772	148.930.728
	<u>728.456.407</u>	<u>626.034.458</u>

A Grubu Müşteriler : Herhangi bir teminat olmaksızın Kredi Komitesi tarafından uygun görülen ve Yönetim Kurulu Başkanı tarafından onaylanan kredi limiti tanımlanan müşterilerdir.

B Grubu Müşteriler : Var olan teminatına ilave olarak Kredi Komitesi tarafından uygun görülen ve Yönetim Kurulu Başkanı tarafından onaylanan kredi limiti tanımlanan müşterilerdir.

C Grubu Müşteriler : Bire bir teminat karşılığı (banka teminat mektubunun tamamı veya herhangi bir ipotek değerinin %70’i kadar) kredi limiti tanımlanan müşterilerdir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.1) Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri	Alacaklar					
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf		
30 Eylül 2021						
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	57.361.968	728.456.407	-	1.814.612	903.164.327	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	61.756.101	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	57.361.968	728.456.407	-	1.814.612	903.164.327	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	7.929.723	-	48.906	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(7.929.723)	-	(48.906)	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.1) Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri	Alacaklar				Bankalardaki	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf		
31 Aralık 2020	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Mevduat	Türev Araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	63.929.144	626.034.458	-	2.468.573	609.337.658	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	82.523.398	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	63.929.144	626.034.458	-	2.468.573	609.337.658	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
- teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	7.185.988	-	48.906	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(7.185.988)	-	(48.906)	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

(b.1) Likidite risk yönetimi

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk, yönetim kuruluna aittir. Yönetim Kurulu, Grup Yönetimi’nin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur.

Grup’un likidite gereksiniminin başlıca nedeni fabrika, makine-tesisat ve demirbaş ağırlıklı yapılan Ar-Ge yatırımları ile ruhsatlandırma ve lisanslarla ilgili olarak yapılan yatırımlardan doğan işletme sermayesi ihtiyacıdır. Yönetim Kurulu, Grup Yönetimi’nin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur.

Likidite riski analizi

Aşağıdaki tablo, Grup’un türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup’un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden vade sonuna kadar ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir.

30 Eylül 2021

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter Değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca</u>	<u>3 aydan kısa</u>	<u>3-12 ay arası</u>	<u>1-5 yıl arası</u>
		<u>nakit</u> <u>cıkışlar toplamı</u>			
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri ve tahviller	1.408.221.464	1.662.913.268	299.788.875	665.263.683	697.860.710
Ticari borçlar	158.899.702	159.669.014	159.575.832	93.182	-
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	12.144.630	12.144.630	12.144.630	-	-
Toplam yükümlülük	1.579.265.796	1.834.726.912	471.509.337	665.356.865	697.860.710

31 Aralık 2020

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter Değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca</u>	<u>3 aydan kısa</u>	<u>3-12 ay arası</u>	<u>1-5 yıl arası</u>
		<u>nakit</u> <u>cıkışlar toplamı</u>			
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri ve tahviller	1.093.721.488	1.302.770.762	245.368.104	547.986.533	509.416.125
Ticari borçlar	168.063.454	168.723.751	168.481.395	242.356	-
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	10.542.486	10.542.486	10.542.486	-	-
Toplam yükümlülük	1.272.327.428	1.482.036.999	424.391.985	548.228.889	509.416.125

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.2) Piyasa riski yönetimi

Faaliyetleri nedeniyle Grup, döviz kurundaki (b.2.1 maddesine bakınız) ve faiz oranındaki (b.2.2 maddesine bakınız) değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Faiz oranıyla ilişkilendirilen riskleri kontrol altında tutabilmek için Grup, belirli bir oranda sabit ve değişken faizli kredi sözleşmeleri yapmaktadır.

Grup düzeyinde karşılaşılan piyasa riskleri, duyarlılık analizleri esasına göre değerlendirilmektedir.

Cari yılda Grup’un maruz kaldığı piyasa riskinde veya maruz kalınan riskleri yönetim ve ölçüm yöntemlerinde, önceki yıla göre bir değişiklik olmamıştır.

(b.2.1) Kur riski yönetimi

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup, döviz cinsinden varlık ve yükümlülüklerinin Türk Lirası’na çevriminde kullanılan kur oranlarının değişimi nedeniyle, kur riskine maruzdur. Kur riski ileride oluşacak ticari işlemler, kayda alınan aktif ve pasifler arasındaki fark sebebiyle ortaya çıkmaktadır. Kur riski, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan vadeli döviz alım/satım sözleşmeleri ile yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo her bir finansal enstrüman sınıfı için Şirket ve bağlı ortaklıklarının yabancı para riskini göstermektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.2) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.2.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Döviz Pozisyonu Tablosu

	30 Eylül 2021					
	TL					
	Karşılığı	ABD Doları	AVRO	CHF	GBP	Diğer
1. Ticari alacak	73.147.414	3.667.330	2.948.088	1.074.945	222	102.297
2a. Parasal finansal varlıklar	833.672.326	43.593.707	43.449.267	2.532	1.847	-
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	127.245.527	3.649.399	8.972.651	2.250	202.193	-
4. DÖNEN VARLIKLAR	1.034.065.267	50.910.436	55.370.006	1.079.727	204.262	102.297
5. Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	2.702.645	12.599	251.247	-	-	-
8. DURAN VARLIKLAR	2.702.645	12.599	251.247	-	-	-
9. TOPLAM VARLIKLAR	1.036.767.912	50.923.035	55.621.253	1.079.727	204.262	102.297
10. Ticari borçlar	59.942.110	2.422.188	3.268.450	494.523	-	117.571
11. Finansal yükümlülükler	2.059.993	-	199.738	-	-	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	62.002.103	2.422.188	3.468.188	494.523	-	117.571
14. Ticari borçlar	-	-	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	-	-	-	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	62.002.103	2.422.188	3.468.188	494.523	-	117.571
19. Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-	-
19.a Aktifkarakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-	-
19.b. Pasifkarakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık yükümlülük pozisyonu	974.765.809	48.500.847	52.153.065	585.204	204.262	(15.274)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	844.817.637	44.838.849	42.929.167	582.954	2.069	(15.274)
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplamgerçeğe uygun değeri	-	-	-	-	-	-
23. Döviz varlıkların hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
24. Döviz yükümlülüklerin hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
25. İhracat	187.200.352	15.678.752	6.013.184	82.881	-	-
26. İthalat	550.183.955	31.292.119	24.395.679	1.898.277	321.089	-

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.2) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.2.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Döviz Pozisyonu Tablosu

	31 Aralık 2020					
	TL					
	Karşılığı	ABD Doları	AVRO	CHF	GBP	Diğer
1. Ticari alacak	113.928.863	9.509.601	3.974.833	992.064	-	100.381
2a. Parasal finansal varlıklar	508.750.792	31.502.362	30.802.076	3.297	1.847	-
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	39.461.920	338.223	3.957.944	-	133.393	-
4. DÖNEN VARLIKLAR	662.141.575	41.350.186	38.734.853	995.361	135.240	100.381
5. Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	1.693.287	26.259	166.580	-	-	-
8. DURAN VARLIKLAR	1.693.287	26.259	166.580	-	-	-
9. TOPLAM VARLIKLAR	663.834.862	41.376.445	38.901.433	995.361	135.240	100.381
10. Ticari borçlar	79.977.306	7.048.924	2.512.342	666.864	-	79.390
11. Finansal yükümlülükler	10.911.848	-	1.211.364	-	-	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	90.889.154	7.048.924	3.723.706	666.864	-	79.390
14. Ticari borçlar	-	-	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	-	-	-	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	90.889.154	7.048.924	3.723.706	666.864	-	79.390
19. Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık /yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	(36.702.500)	(5.000.000)	-	-	-	-
19.a Aktifkarakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-	-
19b. Pasifkarakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	36.702.500	5.000.000	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık yükümlülük pozisyonu (9-18+19)	609.648.208	39.327.521	35.177.727	328.497	135.240	20.991
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	531.790.501	33.963.039	31.053.203	328.497	1.847	20.991
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	-	-	-	-	-	-
23. Döviz varlıklarının hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
24. Döviz yükümlülüklerinin hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
25. İhracat	265.004.000	25.936.602	9.313.839	96.142	-	-
26. İthalat	674.435.652	43.151.653	30.146.223	9.868.678	436.231	35.874

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.2) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.2.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık

Grup içindeki şirketlerin fonksiyonel para birimi TL'dir, başlıca ABD Doları ve Avro cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un ABD Doları, Avro ve diğer döviz kurlarındaki %20'lik artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %20'lik oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece yıl sonundaki açık yabancı para cinsinden parasal kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin yıl sonundaki %20'lik kur değişiminin etkilerini gösterir (30 Eylül 2020: %20). Bu analiz, dış kaynaklı krediler ile birlikte Grup içindeki yurt dışı faaliyetler için kullanılan, krediyi alan ve de kullanan tarafların fonksiyonel para birimi dışındaki kredilerini kapsamaktadır. Pozitif değer, kar/zarardaki artışı ifade eder. Özkaynak etkisi bulunmamaktadır.

Kur Riskine Duyarlılık Tablosu

30 Eylül 2021

	Kar / Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık / yükümlülüğü	85.781.508	(85.781.508)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1 +2)	85.781.508	(85.781.508)
AVRO'nun TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
4 - AVRO net varlık / yükümlülük	107.576.127	(107.576.127)
5 - AVRO riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- AVRO net etki (4+5)	107.576.127	(107.576.127)
Diğer döviz kurlarının TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
7- Diğer döviz net varlık / yükümlülüğü	1.595.524	(1.595.524)
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları net etki (7+8)	1.595.524	(1.595.524)
TOPLAM (3 + 6 +9)	194.953.159	(194.953.159)

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.2) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.2.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık (devamı)

Kur Riskine Duyarlılık Tablosu

30 Eylül 2020

	Kar / Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık / yükümlülüğü	48.238.222	(48.238.222)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1 +2)	48.238.222	(48.238.222)
AVRO'nun TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
4 - AVRO net varlık / yükümlülük	56.518.693	(56.518.693)
5 - AVRO riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- AVRO net etki (4+5)	56.518.693	(56.518.693)
Diğer döviz kurlarının TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
7- Diğer döviz net varlık / yükümlülüğü	8.206.437	(8.206.437)
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları net etki (7+8)	8.206.437	(8.206.437)
TOPLAM (3 + 6 +9)	112.963.352	(112.963.352)

(b.2.2) Faiz oranı riski yönetimi

Grup'un sabit ve değişken faiz oranları üzerinden borçlanması, Grup'u faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Söz konusu risk, Grup tarafından, sabit ve değişken oranlı borçlar arasında uygun bir dağılım yapılmak suretiyle, yönetilmektedir. Riskten korunma stratejileri, faiz oranı beklentisi ve tanımlı olan risk ile uyumlu olması için düzenli olarak değerlendirilmektedir. Böylece optimal riskten korunma stratejisinin oluşturulması, gerek bilançonun pozisyonunun gözden geçirilmesi gerekse faiz harcamalarının farklı faiz oranlarında kontrol altında tutulması amaçlanmaktadır.

30 Eylül 2021 tarihi itibarıyla, toplam borçluluğun %46'sı değişken faizli Türk Lirası ve AVRO yükümlülüklerden oluşmaktadır.

Faiz oranı duyarlılığı

Aşağıdaki duyarlılık analizleri raporlama tarihinde türevsel olmayan enstrümanların maruz kaldığı faiz oranı riskleri baz alınarak belirlenmiştir. Değişken faizli yükümlülüklerin analizinde yıl sonundaki bakiyenin tüm yıl boyunca var olduğu varsayımı kullanılmıştır. Grup yönetimi, faiz oranlarında 50 baz puanlık bir dalgalanma beklemektedir. Söz konusu tutar, Grup içinde üst düzey yönetime yapılan raporlamalarda da kullanılmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.2) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.2.2) Faiz oranı riski yönetimi (devamı)

Faiz oranı duyarlılığı (devamı)

Faiz Pozisyonu Tablosu

	<u>30 Eylül 2021</u>	<u>31 Aralık 2020</u>
Sabit Faizli Araçlar		
Finansal Varlıklar	887.012.684	599.734.953
Finansal Yükümlülükler	757.028.394	646.222.411
Değişken Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Varlıklar	-	-
Finansal Yükümlülükler	651.193.070	447.499.077

Raporlama tarihinde faiz oranlarında 50 baz puanlık bir yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda 30 Eylül 2021 itibarıyla net dönem karı 3.207.497 TL azalmaktadır. (30 Eylül 2020: 2.890.523 TL azalmaktadır). Raporlama tarihinde faiz oranlarında 50 baz puanlık bir azalış olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda Grup’un net dönem karını aynı tutarda arttırmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

31. FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal araçlar kategorileri

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değerleri

	İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal yükümlülükler	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	Defter değeri
30 Eylül 2021					
<u>Finansal varlıklar</u>					
Nakit ve nakit benzerleri	903.251.544	-	-	-	903.251.544
Ticari alacaklar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	785.818.375	-	-	-	785.818.375
Diğer alacaklar	1.814.612	-	-	-	1.814.612
<u>Finansal yükümlülükler</u>					
Finansal borçlar	-	1.408.221.464	-	-	1.408.221.464
Ticari borçlar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	-	158.899.702	-	-	158.899.702
Diğer borçlar	-	680.918	-	-	680.918
Türev araçlar	-	-	-	-	-
	İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal yükümlülükler	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	Defter değeri
31 Aralık 2020					
<u>Finansal varlıklar</u>					
Nakit ve nakit benzerleri	609.464.914	-	-	-	609.464.914
Ticari alacaklar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	689.963.602	-	-	-	689.963.602
Diğer alacaklar	2.468.573	-	-	-	2.468.573
<u>Finansal yükümlülükler</u>					
Finansal borçlar	-	1.093.721.488	-	-	1.093.721.488
Ticari borçlar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	-	168.063.454	-	-	168.063.454
Diğer borçlar	-	666.622	-	-	666.622
Türev araçlar	-	-	-	3.852.138	3.852.138

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2021 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

31. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal araçlar kategorileri (devamı)

Grup’un finansal varlıklarının ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değeri, söz konusu varlıkların ve yükümlülüklerin defter değerine yaklaşık tutardadır.

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

30 Eylül 2021 ve 31 Aralık 2020 tarihlerinde Grup’un türev finansal araçları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2021		31 Aralık 2020	
	Varlıklar	Yükümlülükler	Varlıklar	Yükümlülükler
İleri vadeli döviz alım işlemi	-	-	-	3.852.138
	-	-	-	3.852.138
	1 Ocak- 30 Eylül 2021		1 Ocak- 30 Eylül 2020	
Kar veya zararda muhasebeleştirilen gerçeğe uygun değer farkı (*)	-		7.432.773	
Net varlık/(yükümlülük)	-		7.432.773	

(*) 1 Ocak -30 Eylül 2021 döneminde kar veya zararda muhasebeleştirilen kur farkı gelirleri, finansman giderleri içerisinde muhasebeleştirilmiştir.

Grup’un 30 Eylül 2021 tarihi itibarı ile fonksiyonel para birimi cinsi dışındaki pozisyonlarına endeksli olarak forward kontratları bulunmamaktadır .

Türev araçların gerçeğe uygun değeri ikinci seviye girdiler kullanılarak değerlendirilmiştir.

32. BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.